

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af udbudsloven og lov om Klagenævnet for Udbud og om ophævelse af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren¹ (Forenkling af reglerne for indkøb af bygge- og anlægsarbejder under den gældende tærskelværdi, krav om løn- og arbejdsvilkår i visse bygge- og anlægskontrakter samt ophævelse af reglen om udelukkelse af ansøgere eller tilbudsgivere fra skattelylande m.v.)

§ 1

I udbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 5 a udgår »lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren,«.

2. § 10 affattes således:

»§ 10. Afsnit IV gælder ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II eller III, hvis kontrakten eller projektkonkurrencen har klar grænseoverskridende interesse.«

3. § 11 affattes således:

»§ 11. Afsnit V gælder ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms.«

4. Overskriften før § 25 affattes således:

»Blandede kontrakter, der alene vedrører ydelser, der er omfattet af afsnit II og III«

5. Overskriften før § 26 affattes således:

»Blandede kontrakter, der vedrører ydelser, der er omfattet af afsnit II eller III, og ydelser, der ikke er omfattet af afsnit II eller III«

6. § 26, stk. 5, ophæves.

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF, EU-Tidende 2014, nr. L 94, side 65.

7. Efter § 26 indsættes før overskriften før § 27:

»Blandede kontrakter, der alene vedrører ydelser omfattet af afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven

§ 26 a. Omfatter en kontrakt udelukkende en kombination af ydelser, der er omfattet af afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven, kan ordregiver tildele særskilte kontrakter for særskilte dele af indkøbet, hvis indkøbet objektivt kan adskilles.

Stk. 2. Tildeler ordregiver særskilte kontrakter efter stk. 1, skal de enkelte kontrakter tildeles efter de regler, der gælder for de særskilte kontrakter. Vurdering af hvilke regler der er gældende, beror på kendetegnene for den særskilte del.

Stk. 3. Tildeler ordregiver en samlet kontrakt, som omfatter ydelser omfattet af afsnit IV, og ydelser omfattet af afsnit V eller som ikke er omfattet af loven, finder afsnit IV anvendelse for hele kontrakten.

Stk. 4. Tildeler ordregiver en samlet kontrakt, som omfatter ydelser omfattet af § 193 a, og ydelser omfattet af § 193 eller som ikke er omfattet af loven, finder § 193 a anvendelse for hele kontrakten.«

8. § 42 affattes således:

»§ 42. De tekniske specifikationer, jf. § 40, må ikke angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, og må ikke henvise til et bestemt varemærke eller patent eller en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres.

Stk. 2. En sådan angivelse eller henvisning kan i særlige tilfælde anvendes, hvis

- 1) kontraktens genstand gør det berettiget, eller
- 2) en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1. En sådan angivelse eller henvisning skal efterfølges af formuleringen »eller tilsvarende«.

9. § 134 a ophæves.

10. § 159, stk. 8, 2. pkt., ophæves.

11. I § 176, stk. 2, udgår »offentlige«.

12. I § 176 indsættes efter stk. 4 som nye stykker:

»Stk. 5. Ikkestatslige ordregivere skal under overholdelse af betingelserne i stk. 1, indføre krav om løn- og arbejdsvilkår i offentlige bygge- og anlægskontrakter, jf. § 6, stk. 1, nr. 1, samt stk. 3, nr. 1.

Stk. 6. Ordregiver efter stk. 5, skal i kontrakten stille krav om, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde kontrakten, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.«

13. § 190, stk. 1, affattes således:

»Ordregiver kan forbeholde retten til at deltage i udbuddet til visse organisationer, når udbuddet udelukkende vedrører de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i § 186, som er omfattet af CPV-referencenumre 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.«

14. I § 191, stk. 1, ændres »vare- og tjenesteydelseskontrakter« til: »offentlige kontrakter«.

15. I § 191 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Stk. 1 kan fraviges i tilfælde, der svarer til de tilfælde, der er omfattet af §§ 80-83.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

16. I § 192 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Tildeler en ordregiver en bygge- og anlægskontrakt med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, og har ordregiveren ikke underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen inden to arbejdsdage efter tilbudsfristen, skal ordregiveren efter anmodning fra en tilbudsgiver oplyse om tilbuddets umiddelbare rangering i forhold til de øvrige tilbud. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer.«

17. Efter § 192 indsættes før overskriften før § 193:

»§ 192 a. Ved bygge- og anlægsarbejder omfattet af § 191 skal ordregiver indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved

gennemførelsen af de kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 3, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Pligten i stk. 1, finder ikke anvendelse, når anvendelsen af personer under oplæring

- 1) medfører en sikkerhedsrisiko,
- 2) ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller
- 3) strider mod anden lovgivning.

Stk. 3. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke kontrakter der er omfattet af stk. 1.«

18. I § 193, stk. 1, 1. pkt., ændres »vare- og tjenesteydelseskontrakter« til: »offentlige kontrakter«, og efter »markedsæssige vilkår« indsættes: », jf. dog § 193 a«.

19. I § 193, stk. 1, nr. 3, ændres »indført« til: »udstedt«, og »§ 191, stk. 2« ændres til: »§ 191, stk. 3«.

20. Efter § 193 indsættes før overskriften før § 194:

»§ 193 a. Ordregiver skal forud for indgåelsen af bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, jf. § 11, med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, sikre sig, at indkøbet foregår på markedsæssige vilkår. Dette skal ske ved, at ordregiveren

- 1) indhenter mindst tre tilbud eller
- 2) annoncerer i overensstemmelse med de regler, der er udstedt i medfør af § 191, stk. 3.

Stk. 2. En ordregiver, der indhenter flere end tre tilbud, jf. stk. 1, nr. 1, skal oplyse tilbudsgiverne om, hvor mange tilbud ordregiveren forventer at indhente.

Stk. 3. Ordregiver kan indhente ét tilbud, når et bygge- og anlægsarbejde kun kan leveres af én bestemt økonomisk aktør på grund af tekniske forhold, som gør det umuligt at indgå kontrakten i overensstemmelse med § 193 a, stk. 1. Ordregiver kan alene anvende denne bestemmelse, hvor der ikke findes et rimeligt alternativ eller erstatning og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af vilkårene for indkøbet.

Stk. 4. Modtager ordregiver mere end ét tilbud, skal ordregiveren samtidigt underrette alle tilbudsgivere om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen, herunder i givet fald begrundelsen for at annullere proceduren. Ordregiveren skal efter anmodning underrette om begrundelsen for beslutningen.

Stk. 5. Har ordregiver ikke underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen inden to arbejdsdage efter tilbudsfristen, skal ordregiveren efter anmodning fra en tilbudsgiver oplyse om tilbuddets umiddelbare rangering i forhold til de øvrige tilbud. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer.

Stk. 6. Ordregiver skal i fornødent omfang kunne dokumentere, at købet er foregået på markedsmæssige vilkår, når ordregiveren indhenter tilbud, jf. stk. 1, nr. 1.

Stk. 7. § 193, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse for indkøb efter denne bestemmelse.

§ 193 b. Ved kontrakter omfattet af § 193 a skal ordregiver indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af de kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 3, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Pligten i stk. 1, finder ikke anvendelse, når anvendelsen af personer under oplæring

- 1) medfører en sikkerhedsrisiko,
- 2) ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller
- 3) strider mod anden lovgivning.

Stk. 3. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke kontrakter der er omfattet af stk. 1.«

§ 2

I lov om Klagenævnet for Udbud, jf. lovbekendtgørelse nr. 448 af 8. maj 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, nr. 2, ændres »(EU-udbudsreglerne),« til: »(EU-udbudsreglerne) og«.

2. I § 1, stk. 2, nr. 3, ændres »kontrakter, og« til: »kontrakter.«.

3. § 1, stk. 2, nr. 4, ophæves.

4. § 7, stk. 4 og 5, affattes således:

»Stk. 4. Klage over overtrædelser af udbudslovens afsnit IV eller §§ 193 a og b skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden

- 1) 45 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at

indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen, og

2) 6 måneder efter at ordregiveren har indgået en rammeaftale regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.

Stk. 5. Har en ordregiver iværksat et begrænset udbud med anvendelse af prækvalifikation efter udbudslovens afsnit IV eller § 193 a, skal en virksomheds klage over ikke at være blevet prækvalificeret være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 20 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet prækvalificeret, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.«

5. I § 13 a, nr. 2, og § 13 b, stk. 1, nr. 2, udgår », eller § 16 i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren«.

§ 3

Lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, jf. lovbekendtgørelse nr. 1410 af 7. december 2007, ophæves.

§ 4

Stk. 1. Lovens § 1, nr. 8 og 9, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 12, træder i kraft den 1. juli 2026.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 1-7, 10, 11 og 13-20, og §§ 2 og 3 træder i kraft den 1. januar 2027.

Stk. 4. § 1, nr. 8 og 9, finder anvendelse på alle udbud, efter loven er trådt i kraft, uanset at udbuddet er iværksat inden tidspunktet for lovens ikrafttrædelse.

Stk. 5. § 1 nr. 12, finder ikke anvendelse på udbud, der er iværksat inden den 1. juli 2026. For sådanne udbud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 6. § 1, nr. 1-7, 10, 11 og 13-20, og §§ 2 og 3 finder ikke anvendelse på udbud, der er iværksat inden den 1. januar 2027. For sådanne udbud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 7. Klager over udbud, som er iværksat inden den 1. januar 2027, behandles efter de hidtil gældende regler.

UDKAST

Stk. 8. Regler udstedt i medfør af § 191, stk. 2, i udbudsloven, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025, forbliver i kraft, indtil de ophæves
eller afløses af regler udstedt i medfør af § 191, stk. 3, i udbudsloven, jf.
denne lovs § 1, nr. 15.

UDKAST

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
2.	Baggrund
3.	Lovforslagets hovedpunkter
3.1.	Regelforenkling – Ophævelse af tilbudsloven
3.1.1.	Gældende ret
3.1.2.	Erhvervsministeriets overvejelser
3.1.3.	Den foreslåede ordning
3.2.	Ophævelse af udbudslovens udelukkelsesgrund vedrørende virksomheder fra skattelylande
3.2.1.	Gældende ret
3.2.2.	Erhvervsministeriets overvejelser
3.2.3.	Den foreslåede ordning
3.3.	Krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter
3.3.1.	Gældende ret
3.3.2.	Erhvervsministeriets overvejelser
3.3.3.	Den foreslåede ordning
4.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4.1.	Samlet vurdering
4.2.	Økonomiske konsekvenser for det offentlige

UDKAST

4.2.1.	Regelforenkling – ophævelse af tilbudsloven
4.2.2.	Ophævelse af udbudslovens udelukkelsesgrund vedrørende virksomheder fra skattelylande
4.2.3.	Krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter
4.3.	Digitaliseringsklar lovgivning
5.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6.	Administrative konsekvenser for borgerne
7.	Klimamæssige konsekvenser
8.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9.	Forholdet til EU-retten
10.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11.	Sammenfattende skema

1. Indledning

I forbindelse med ”Aftale om kommunernes økonomi for 2025” (herefter Økonomiaftalen for 2025) har regeringen og KL som led i det flerårige samarbejdsprogram bl.a. aftalt 113 regelforenklinger, med henblik på at nedbringe administrationen i kommunerne og øge friheden til at finde gode løsninger lokalt.

Dette lovforslag har blandt andet til formål at implementere dele af Økonomiaftalen for 2025, hvori det konkret foreslås at ophæve lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, jf. lovbekendtgørelse nr. 1410 af 7. december 2007 med senere ændringer (herefter tilbudsloven) med henblik på at ensrette og forenkle reglerne for offentlige indkøb samt øge konkurrencen om offentlige opgaver.

Formålet med lovforslaget er at gøre reglerne for indkøb af bygge- og anlægsopgaver under EU-tærskelværdien mere lig de tilsvarende regler for køb af varer og tjenesteydelser.

I lovforslaget er der lagt op til, at indkøb af bygge- og anlægsarbejder under EU-tærskelværdien fremover reguleres i udbudslovens afsnit IV og V med enkelte tilføjelser. Tilbudsloven foreslås samtidig ophævet i sin helhed. Her ved samles og forenkles flere centrale regler for offentlige indkøb i ét regelsæt, nemlig i udbudsloven.

Lovforslaget indeholder endvidere en ophævelse af udbudslovens bestemmelse om udelukkelse af virksomheder fra skattelylande. Bestemmelsen foreslås ophævet som følge af ny praksis fra EU-Domstolen, som medfører, at sådanne bestemmelser ikke kan opretholdes i national lovgivning.

Lovforslaget har desuden til formål at understøtte ordentlige løn- og arbejdsvilkår (arbejdsklausuler) i offentlige kontrakter inden for byggeriet. Dette skal ske ved at indføre krav til løn- og arbejdsvilkår i visse bygge- og anlægskontrakter over EU-tærskelværdien. Kravene til løn- og arbejdsvilkår må ikke være mindre gunstige end dem, der gælder i henhold til de relevante kollektive overenskomster for det pågældende arbejde. Denne del af lovforslaget følger af regeringens pakke om en ny overenskomstordning for udenlandsk arbejdskraft samt tiltag mod social dumping af juni 2025.

Derudover indeholder lovforslaget flere mindre ændringer af udbudsloven samt lov om Klagenævnet for Udbud (herefter klagenævnsloven).

2. Baggrund

Tilbudsloven regulerer indkøb af bygge- og anlægsarbejder under EU-tærskelværdien, som i 2026-2027 er på 40,3 millioner kr. eksklusive moms. Loven gælder for offentlige og offentligt støttede indkøb. Loven gælder også for kontrakter, som private entreprenører o.l. ved offentlige og offentligt støttede bygge- og anlægsarbejder indgår med underentreprenører.

Tilbudsloven udspringer af den første materielle lovgivning om udbud i Danmark, licitationsloven, som trådte i kraft den 1. januar 1967. Licitationsloven blev ophævet i 2001 med tilblivelsen af den første tilbudslov. Tilbudsloven er efterfølgende ændret flere gange, senest i 2022 med tilføjelse af bl.a. et krav om oplæring og fjernelse af kravet om fysisk tilstedeværelse ved åbning af tilbud.

I forbindelse med vedtagelsen af udbudsloven, jf. lov nr. 1564 af 15. december 2015, blev afsnit II om vare- og tjenesteydelseskontrakter i tilbudsloven ophævet og erstattet af reglerne i afsnit IV og V i udbudsloven. Formålet var også dengang at forenkle reglerne for mindre indkøb og reducere transaktionsomkostningerne for både ordregivere og tilbudsgivere.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Regelforenklning – Ophævelse af tilbudsloven

3.1.1. Gældende ret

Tilbudsloven regulerer, hvilke procedurer en ordregiver skal overholde ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter, som ikke er omfattet af udbudsdirektiverne.

Det omfatter offentlige bygge- og anlægskontrakter med en anslået kontraktværdi under EU-tærskelværdien i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 1, støttede kontrakter og kontrakter indgået mellem bygherrer og underentreprenører i forbindelse med udførelsen af sådanne kontrakter.

Indgåelse af bygge- og anlægskontrakter med en kontraktværdi som overstiger EU-tærskelværdien, reguleres i udbudsdirektiverne: Det generelle udbudsdirektiv (2014/24/EU), forsyningsvirksomhedsdirektivet (2014/25/EU), koncessionsdirektivet (2014/23/EU) eller forsvars- og sikkerhedsdirektivet (2009/81/EF). Direktiverne er implementeret i dansk ret således at indkøb af bygge- og anlægskontrakter med en kontraktværdi, som overstiger EU-tærskelværdien, er reguleret i henholdsvis udbudslovens afsnit II, bekendtgørelse om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester (BEK nr. 1078 af 29/06/2022), bekendtgørelse om tildeling af koncessionskontrakter (BEK nr. 1080 af 29/06/2022) og bekendtgørelse om ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet (BEK nr. 1077 af 29/06/2022).

Det følger af EU-Domstolens dom C-507/03, Kommissionen mod Irland, at offentlige kontrakter, som har klar grænseoverskridende interesse, skal indgås i overensstemmelse med de EU-retlige principper om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet, uanset om disse er omfattet af udbudsdirektivernes anvendelsesområde eller ej. Bygge- og anlægskontrakter under EU-tærskelværdien i udbudsdirektivet med klar grænseoverskridende interesse skal derfor også indgås i overensstemmelse med de EU-retlige principper om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet. En kontrakt har klar grænseoverskridende interesse, når en virksomhed i en anden medlemsstat kan have interesser i at byde på kontrakten. EU-Domstolen har i dom C-458/03, Parking Brixen, fremført, at de EU-retlige principper bl.a. indebærer, at ordregiver skal sikre en passende grad af offentlighed, der gør det muligt at åbne markedet for konkurrence og kontrollere, at udbudsprocedurerne er upartiske.

I henhold til tilbudslovens § 1, stk. 2, finder loven anvendelse for statslige, regionale og kommunale myndigheder og offentligretlige organer. Tilbudsloven gælder også andre udbydere, herunder private, når disse udbyder bygge- og anlægskontrakter, som modtager offentlig støtte, uanset støttens størrelse. Tilbudsloven finder endvidere anvendelse for tilbudsgivere, når de indhenter tilbud hos underentreprenører til brug for udførelsen af en bygge- og anlægskontrakt efter tilbudsloven.

Tilbudslovens afsnit I, der omfatter indhentning af tilbud på bygge- og anlægskontrakter under tærskelværdien i udbudsdirektivet, indeholder tre forskellige beløbsgrænser, som er styrende for, hvilken procedure ordregiver skal anvende.

Tilbud på bygge- og anlægskontrakter med en kontraktværdi på mellem 3 mio. og 41,2 mio. kr. eksklusive moms skal som udgangspunkt indhentes ved enten offentlig licitation eller begrænset licitation med eller uden prækvalifikation. Ved offentlig licitation eller begrænset licitation med prækvalifikation skal udbuddet offentliggøres gennem annoncering i pressen eller i elektroniske medier, jf. tilbudslovens § 4, stk. 2, og § 6, stk. 2. Ved begrænset licitation uden prækvalifikation udvælger ordregiver selv hvem og hvor mange ordregiveren ved direkte henvendelse opfordrer til at afgive tilbud, jf. tilbudslovens § 4, stk. 3, og § 6, stk. 3. Ordregiver skal ved begrænset licitation uden prækvalifikation som udgangspunkt opfordre mindst én tilbudsgiver uden for lokalområdet til at afgive tilbud og må ikke ved hvert udbud opfordre den samme kreds af tilbudsgivere til at afgive tilbud, jf. tilbudslovens § 6, stk. 3.

I medfør af tilbudslovens § 12, stk. 1, 2, og 4, kan tilbud på bygge- og anlægskontrakter med en værdi mellem 300.000 og 3 mio. kr. eksklusive moms som udgangspunkt indhentes som underhåndsbud fra mindst to og højst tre tilbudsgivere. Der kan under visse betingelser indhentes et fjerde underhåndsbud. Ved underhåndsbud indbyder ordregiver direkte de af ordregiveren udvalgte virksomheder til at afgive tilbud.

Ved bygge- og anlægskontrakter med en værdi under 300.000 kr. eksklusive moms kan ordregiver nøjes med at indhente underhåndsbud fra én tilbudsgiver.

I medfør af tilbudslovens § 10 har ordregiver adgang til at forhandle med den lavestbydende, når tildelingskriteriet er laveste pris. Ordregiver kan således ikke forhandle med de øvrige tilbudsgivere, når der tildeles på baggrund af laveste pris. Når tildelingskriteriet i stedet er det økonomisk mest fordelagtige tilbud, kan ordregiver, i henhold til tilbudslovens § 11, stk. 1,

forhandle med de tre eller færre tilbudsgivere, som har afgivet de økonomisk mest fordelagtige tilbud, medmindre ordregiveren i udbudsbetingelserne har givet afkald på muligheden for at forhandle.

Det følger af tilbudslovens § 13, stk. 2, 2. pkt., at en rammeaftale kun kan indgås mellem én udbyder og én virksomhed.

Som angivet ovenfor, finder tilbudsloven anvendelse for statslige, regionale og kommunale myndigheder og offentligretlige organer. I henhold til tilbudslovens § 1, stk. 2, nr. 2, finder loven også anvendelse for andre udbydere, herunder private, når disse udbyder bygge- og anlægskontrakter, som modtager offentlig støtte, uanset støttens størrelse.

Kontrakter, der ikke er offentlige kontrakter, og som vedrører bygge- og anlægsarbejder, er omfattet af tilbudsloven, når kontraktens værdi overstiger tærskelværdien i tilbudsloven, og når ordregiver yder et direkte tilskud på mere end 50 pct., jf. tilbudslovens § 6, stk. 3. Bestemmelsen indebærer, at private bygherrer kan omfattes af tilbudslovens afsnit II, hvis deres indkøb af bygge- og anlægsarbejder overstiger EU-tærskelværdien i tilbudsloven, og de modtager et direkte tilskud på mere end 50 pct. i offentlig støtte. Såfremt en offentligt støttet bygge- og anlægskontrakt har en kontraktværdi, som overstiger tærskelværdien, men hvor den offentlige støtte ikke udgør mere end 50 pct., vil kontrakten i dag være omfattet af reglerne i tilbudsloven.

Klagenævnsloven regulerer håndhævelse af udbudsreglerne og Klagenævnet for Udbud. Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/66/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF for så vidt angår forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter (EU-Tidende nr. L 335 af 20. december 2007, s. 31) (kontroldirektiverne).

Kontroldirektiverne fastsætter en række minimumskrav til medlemsstaternes klagesystemer vedrørende udbudsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet. Klagenævnet for Udbud er nedsat med det formål at opfylde Danmarks forpligtelser i henhold til kontroldirektiverne.

Klagenævnsloven regulerer også håndhævelsen af de udbudsregler, som vedrører indgåelsen af offentlige kontrakter under EU-tærskelværdierne.

Klagenævnsløven finder bl.a. anvendelse ved håndhævelsen af udbudsloven og tilbudsloven. Klagenævnsløven gælder dog ikke for klager over overtrædelse af udbudslovens §§ 1 og 193. Udbudslovens § 1 udgør lovens formålsbestemmelse. Udbudslovens § 193, der udgør afsnit V i udbudsloven, regulerer offentlige indkøb af varer- og tjenesteydelser under EU-tærskelværdierne uden klar grænseoverskridende interesse. Klager over ordregivers manglende overholdelse af udbudslovens afsnit V kan indbringes for domstolene eller indgives i det almindelige administrative klagesystem.

3.1.2. Erhvervsministeriets overvejelser

Det fremgår af Økonomiaftalen for 2025, at det foreslås at ophæve tilbudsloven med henblik på at ensrette og forenkle reglerne for offentlige indkøb samt øge konkurrencen om de offentlige opgaver. Erhvervsministeriet ønsker således med dette lovforslag at forenkle reglerne for mindre indkøb af bygge- og anlægsarbejder under EU-tærskelværdien. Dette skal ske ved, at alle indkøb af bygge- og anlægsarbejder, som ikke er omfattet af sektorspecifikke regler, fremover reguleres i udbudsloven.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at tilbudsloven med fordel kan moderniseres og dermed fortsætte den udvikling, som startede med vedtagelsen af udbudsloven i 2016. Tilbudsloven indeholder flere nationale definitioner, særlige nationale procedurer og en sprogbrug for bygge- og anlægsarbejder, som ikke findes i udbudsloven.

Det er desuden Erhvervsministeriets vurdering, at tilbudsloven indeholder flere bestemmelser, som ikke bidrager væsentligt til at skabe en effektiv konkurrence om de offentlige bygge- og anlægsopgaver og som begrænser ordregiver i udformningen af det enkelte indkøb. Loven finder bl.a. anvendelse for tilbudsgivere, når de indhenter tilbud hos underentreprenører til brug for udførelse af en bygge- og anlægsopgave omfattet af tilbudsloven. Tilbudsloven finder endvidere anvendelse for ikke-offentlige kontrakter, som modtager offentlig støtte, uanset støttens størrelse. Loven indeholder endvidere den begrænsning, at en rammeaftale kun kan indgås mellem én ordregiver og én virksomhed. Der kan således ikke indgås rammeaftaler med flere leverandører, hvilket er muligt efter udbudsloven. Derudover begrænser tilbudsloven ordregivers muligheder for forhandling. Ordregiver kan i henhold til tilbudsloven kun forhandle med den lavestbydende, når tildelingskriteriet er laveste pris, og med de tre eller færre tilbudsgivere, som har afgivet det økonomisk mest fordelagtige tilbud, når tildelingskriteriet er bedste forhold mellem pris og kvalitet. Det vurderes, at disse elementer udgør en begrænsning af ordregivers fleksibilitet.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at det vil være mere effektivt for de enkelte ordregivere og tilbudsgivere i forhold til både tid og ressourcer at ophæve tilbudsloven og samle reglerne i udbudsloven. I de øvrige nordiske lande (Sverige, Norge og Finland) er der heller ikke et separat regelsæt for indkøb af bygge- og anlægsarbejder under EU-tærskelværdien.

En ophævelse af tilbudsloven vil medføre en regelforenkling og vil desuden medføre, at udbudsfaglige kompetencer og erfaringer er koncentreret om ét regelsæt i stedet for to forskellige. Efter Erhvervsministeriets vurdering vil en harmonisering af regelsættene således give en bedre udnyttelse af de udbudsfaglige kompetencer.

Det er derudover Erhvervsministeriets vurdering, at lovforslaget kan medføre øget konkurrence om kontrakter med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms sammenlignet med de nugældende regler i tilbudsloven. Det sker bl.a. ved at stille krav om, at for kontrakter med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms skal ordregiver sikre, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår, ved at indhente mindst tre tilbud eller ved at foretage en annoncering af kontrakten. Dermed øges sandsynligheden for, at den offentlige sektor får den bedste kvalitet til prisen, når de indgår kontrakter om bygge- og anlægsopgaver. Hvis der er tale om kontrakter mellem 3 og 5 mio. kr. der ikke har klar grænseoverskridende interesse kan konkurrenceeffekten muligvis være negativ, hvilket dog afhænger af, hvilken metode ordregiver vælger at gøre brug af når der indgås aftale på markedsmæssige vilkår.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at der som udgangspunkt bør være klageadgang til Klagenævnet for Udbud for bygge- og anlægskontrakter, som bliver omfattet af de foreslåede nye bestemmelser i udbudslovens afsnit V. Klagenævnsloven bør således gælde for klager over overtrædelse af de foreslåede nye bestemmelser, som regulerer bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse med en kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Helt overordnet vil der fortsat skulle skelnes mellem bygge- og anlægskontrakter med og uden klar grænseoverskridende interesse.

Den foreslåede ordning vil medføre, at indkøb af bygge- og anlægsarbejder, der er under EU-tærskelværdien, og som derfor ikke er omfattet af udbudslovens afsnit II, fremadrettet vil skulle gennemføres efter reglerne i afsnit IV i udbudsloven, såfremt indkøbet har klar grænseoverskridende interesse.

Indkøb foretaget efter reglerne i afsnit IV er underlagt de EU-retlige principper om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet. Proceduren i udbudslovens afsnit IV indebærer, at ordregiver er forpligtet til at foretage en annoncering af kontrakten forud for kontraktindgåelsen for at sikre en passende grad af offentlighed om kontrakten. Derved sikres det, at potentielle ansøgere og tilbudsgivere i andre EU-medlemsstater har mulighed for at tilkendegive deres interesse i at byde på kontrakten. Kontrakter, som har en anslået værdi på mindst 100.000 kr. eksklusive moms, skal annonceres på udbud.dk. Kontrakter, som har en anslået værdi under 100.000 kr. eksklusive moms, kan f.eks. annonceres på udbud.dk eller på ordregivers egen hjemmeside.

For indkøb af bygge- og anlægsarbejder der ikke har klar grænseoverskridende interesse, og som er under EU-tærskelværdien og derfor ikke er omfattet af udbudslovens afsnit II, vil den foreslåede ordning indebære, at ordregiver skal foretage sine indkøb efter reglerne i afsnit V i udbudsloven. Det vil være kontraktens anslåede værdi, der afgør, hvilke regler i afsnit V kontrakten skal udbydes efter.

Hvis der er tale om mindre bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse med en værdi *under* 5 mio. kr. eksklusive moms, vil de foreslåede ændringer medføre, at disse indkøb fremover vil være reguleret efter de samme regler som for indkøb af varer og tjenesteydelser under EU-tærskelværdierne, jf. den eksisterende bestemmelse i udbudslovens § 193. Ordregiver vil således i disse tilfælde fremover alene være forpligtet til at sikre, at indkøbet gennemføres på markedsmæssige vilkår ligesom ordregiver er forpligtet til at handle i overensstemmelse med de forvaltningsretlige principper. De forvaltningsretlige principper pålægger ordregiver at iagttage principperne om saglighed i forvaltningen, herunder ligebehandlingsprincippet, proportionalitetsprincippet, krav om forsvarlig økonomisk forvaltning og forbuddet mod varetagelse af private hensyn.

Indkøb på markedsmæssige vilkår kan f.eks. ske ved, at ordregiver gennemfører en markedsafdækning og på grundlag af denne indhenter ét tilbud, at ordregiver indhenter to eller flere tilbud, eller at ordregiver annoncerer på egen hjemmeside eller på udbud.dk.

Hvis der er tale om bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, med en værdi på *mindst* 5 mio. kr. eksklusive moms, vil den foreslåede ændring medføre, at der, som erstatning for tilbudsloven, indføres få enkle regler med henblik på især at sikre gennemsigtighed for

tilbudsgivere og en effektiv konkurrence. Den foreslåede ordning vil indebære, at ordregiver forud for indgåelsen af sådanne kontrakter skal indhente mindst tre tilbud eller annoncere kontrakten på udbud.dk. Det vil være valgfrit for ordregiver, hvilken af de to metoder ordregiveren ønsker at anvende. Samtidig vil ændringen medføre, at kravet om oplæring af fremtidig arbejdskraft fortsat vil skulle overholdes ved gennemførelsen af bygge- og anlægskontrakter, efter § 193 a, jf. § 193 b.

Ved indkøb efter de nye bestemmelser i udbudslovens afsnit V, §§ 193 a og b, vil ordregiver skulle handle i overensstemmelse med de forvaltningsretlige principper.

Den foreslåede ordning vil endvidere indebære, at tilbudslovens oplæringskrav videreføres for bygge- og anlægskontrakter med en kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms. Det vil gælde, uanset om kontrakten har klar grænseoverskridende interesse eller ej. Det vil medføre, at ordregiver vil skulle indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af offentlige bygge- og anlægskontrakter med en kontraktværdi på minimum 5 mio. kr. og en varighed på minimum 6 måneder, og hvor kontrakten skal udføres i Danmark. Det vil dog ikke gælde, når anvendelse af personer under oplæring medfører en sikkerhedsrisiko, ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller strider mod anden lovgivning. Dette vil være en videreførelse af gældende ret.

Af hensyn til tilbudsgivernes planlægning foreslås det derudover at indføre et krav om rangering af tilbudsgivere, som vil skulle gælde for indgåelse af bygge- og anlægskontrakter med en anslået kontraktværdi på mindst 5 mio. kr., uanset om kontrakten har klar grænseoverskridende interesse eller ej.

Rangeringskravet vil indebære, at såfremt ordregiver ikke har underrettet tilbudsgiverne om beslutningen for tildelingen af kontrakten inden to arbejdsdage efter tilbudsfristen, vil ordregiver efter anmodning fra en tilbudsgiver skulle oplyse om tilbudsgiverens umiddelbare rangering i forhold til de øvrige tilbudsgivere. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer.

Formålet med den hurtige tilbagemelding er at give tilbudsgiver mulighed for at få en hurtig indikation af, hvordan de er placeret i konkurrencen. Rangeringskravet vil dog ikke indebære, at tilbudsgiveren bliver bekendt med de andre tilbudsgiveres budssummer.

Ud over disse forpligtelser vil der ikke fremover være detaljerede procedurereregler for indgåelse af kontrakterne, og ordregiver vil dermed ikke være bundet af de procedurereregler, der følger af den nuværende tilbudslov eller udbudslovens afsnit II. Med de færre forpligtelser vil ordregiver i højere grad kunne tilrettelægge indkøb af bygge- og anlægsarbejder under EU-tærskelværdien på en måde, der er hensigtsmæssig i forhold til det konkrete indkøb og markedet.

Formålet med at indføre en national tærskelværdi på 5 mio. kr. eksklusive moms er at sikre proportionalitet mellem procedurekrav for disse indkøb og transaktionsomkostningerne forbundet hermed, samtidig med at der sikres ligebehandling og effektiv konkurrence ved indgåelse af kontrakterne. Tærskelværdien på 5 mio. kr. eksklusive moms svarer til værdien for, hvornår ordregiver skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af offentlige kontrakter efter den nuværende tilbudslov. Tærskelværdien er således fastsat ud fra den hidtidige opfattelse af, at bygge- og anlægskontrakter med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms har en sådan størrelse, at de kan indeholde visse samfundsmæssige hensyn såsom sociale hensyn.

Den foreslåede ordning vil også medføre, at tilbudslovens gældende regler for støttede bygge- og anlægskontrakter ikke videreføres. Indgåelsen af offentligt støttede bygge- og anlægskontrakter under EU-tærskelværdien i udbudslovens afsnit II vil derfor ikke længere være reguleret i udbudsreglerne. Det vil fremover være op til den myndighed, som yder støtte til bygge- og anlægskontrakter under EU-tærskelværdien at stille eventuelle krav til proceduren for indgåelsen af kontrakten, såfremt der er behov herfor. Ordregiver vil f.eks. kunne stille krav om, at kontrakten skal indgås efter reglerne i udbudslovens afsnit V, hvis dette vurderes hensigtsmæssigt og proportionalt. Retstilstanden vil således svare til indgåelsen af offentligt støttede vare- og tjenesteydelsesktrakter under tærskelværdierne i udbudslovens afsnit II, som heller ikke er reguleret i udbudsloven.

Den foreslåede ordning vil indebære, at klagenævnsløven gælder for klager over overtrædelser vedrørende indgåelsen af de bygge- og anlægskontrakter, som omfattes af udbudslovens afsnit IV.

Det foreslås, at klagenævnsløven desuden skal gælde for klager over overtrædelser vedrørende indgåelsen af de bygge- og anlægskontrakter, som har en anslået kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, og som omfattes af udbudslovens §§ 193 a og b i afsnit V. De foreslåede ændringer vil

indebære, at det vil være muligt at indgive klage til Klagenævnet for Udbud ved overtrædelse af de regler, som regulerer indgåelsen af bygge- og anlægskontrakter, som ikke er omfattet af udbudslovens afsnit II, som har en anslået kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, og som ikke har klar grænseoverskridende interesse. Med den foreslåede ordning vil klageadgangen for disse bygge- og anlægskontrakter derfor svare til gældende ret.

Den foreslåede ordning vil samtidig indebære, at klagenævnsloven ikke gælder for klager over overtrædelser vedrørende indgåelsen af de bygge- og anlægskontrakter, som omfattes af udbudslovens § 193, dvs. bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, som har en kontraktværdi under 5 mio. kr. eksklusive moms. Det foreslåede vil således medføre, at disse bygge- og anlægskontrakter ikke længere vil være underlagt anvendelsesområdet for klagenævnsloven, som de ellers er efter gældende ret, hvor loven finder anvendelse ved håndhævelse af tilbudsloven. Det vil dog stadig være muligt at klage til Klagenævnet for Udbud over, at indkøbet har klar grænseoverskridende interesse og derfor burde være foretaget efter reglerne i udbudslovens afsnit IV. Dette er også tilfældet efter gældende ret.

For nærmere om ordningen henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, 3, 7, 10, 14, 15, 16, 17, 18 og 20, § 2, nr. 3, 4 og 5, og § 3, og bemærkningerne hertil.

3.2. Ophævelse af udbudslovens udelukkelsesgrund vedrørende virksomheder fra skattelylande

3.2.1. Gældende ret

I henhold til udbudslovens § 134 a, stk. 1, skal en ordregiver udelukke en ansøger eller tilbudsgiver fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret i et land, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark til at åbne markedet for offentlige kontrakter for tilbudsgivere etableret i det pågældende land. Det følger af § 134 a, stk. 2, at udbudslovens § 135, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse på situationer omfattet af stk. 1. Det medfører, at ordregiver af hensyn til væsentlige samfundsinteresser kan undlade at udelukke en ansøger eller en tilbudsgiver etableret i et skattelyland, som ellers skulle udelukkes i medfør af stk. 1.

En ansøger eller tilbudsgiver anses for at være etableret i det land, hvor denne er registreret og har sin adresse.

EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner ajourføres løbende og består pr. oktober 2025 af følgende 11 lande: Amerikansk Samoa, Anguilla, Fiji, Guam, Palau, Panama, Rusland, Samoa, Trinidad og Tobago, De Amerikanske Jomfruøer og Vanuatu.

Bestemmelsen blev indført med lov nr. 884 af 21. juni 2022 og trådte i kraft den 1. juli 2022. Baggrunden for indførelse af bestemmelsen var et politisk ønske om at virksomheder, som konkurrerer om de offentlige kontrakter, behandles fair og lige. Det var på daværende tidspunkt opfattelsen både i Danmark og i en række andre EU-medlemslande, at en sådan bestemmelse var i overensstemmelse med EU-reglerne. Det fremgår således af EU-Kommissionens vejledning om deltagelse af tredjelands tilbudsgivere og varer på EU's marked for offentlige udbud, at tilbudsgivere fra tredjelande, der ikke har nogen handelsaftale med EU, ikke er garanteret adgang til udbudsprocedurer i EU og dermed kan udelukkes.

EU-Domstolen har efter bestemmelsens ikrafttrædelse afsagt to domme, C-652/22, Kolin İnşaat Turizm af 22. oktober 2024 og C-266/22, CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd. af 13. marts 2025, som efter Erhvervsministeriets vurdering har betydning for udbudslovens § 134 a.

EU-Domstolen fastslog, at udbudsdirektiverne ikke er til hinder for, at aktører fra tredjelande uden aftale med EU kan deltage i en udbudsproces. Domstolen udtalte dog samtidig, at sådanne aktører ikke kan påberåbe sig udbudsdirektivernes bestemmelser og således ikke er beskyttet mod f.eks. forskelsbehandling før eller under udbudsprocessen.

Det fremgår af begge domme, at lovgivning, der specifikt har til formål at fastsætte de nærmere regler for, hvordan økonomiske aktører fra et tredjeland kan deltage i offentlige udbudsprocedurer i EU, udgør fælles handelspolitik, som hører under EU's enekompetence. Medlemsstaterne kan derfor ikke selv lovgive om, i hvilket omfang EU-udbudsretten finder anvendelse på økonomiske aktører fra sådanne tredjelande.

EU-Domstolen fastslog endeligt, at det i mangel af EU-regler tilkommer den enkelte ordregivende myndighed at vurdere, hvorvidt økonomiske aktører fra et tredjeland, som ikke har indgået en aftale med EU, skal have adgang til at deltage i en offentlig udbudsprocedure, herunder om der skal ske forskelsbehandling mellem disse aktører og økonomiske aktører omfattet af EU-udbudsreglerne under proceduren.

3.2.2. Erhvervsministeriets overvejelser

På baggrund af ny praksis fra EU-Domstolen er det Erhvervsministeriets vurdering, at bestemmelsen i udbudslovens § 134 a ikke kan opretholdes og derfor skal ophæves.

Det er fortsat vigtigt for regeringen, at virksomheder, som konkurrerer om de offentlige kontrakter, behandles fair og lige, og at det offentlige ikke handler med virksomheder, der befinder sig i skattely. Skattespekulation må ikke være et værktøj til at kunne underbyde andre virksomheder i konkurrencen om offentlige opgaver.

Selvom § 134 a bliver ophævet, vil den enkelte ordregiver i de enkelte udbud således stadig have mulighed for at stille krav om, at virksomheder fra skattelylande vil skulle udelukkes under iagttagelse af de almindelige forvaltningsretlige principper. Det vil sige tilbudsgivere, som er etableret i et land, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark til at åbne markedet for offentlige kontrakter for tilbudsgivere etableret i det pågældende land.

For fortsat at bekæmpe skattespekulation revideres den gældende vejledning om skatteforhold i udbud, for at understøtte, at det offentlige ikke handler med virksomheder, der befinder sig i skattely.

Dommene fastslår, at det alene er EU, der har kompetencen til at vedtage lovgivning, der specifikt har til formål at fastsætte de nærmere regler for, hvordan økonomiske aktører fra et tredjeland kan deltage i offentlige udbudsprocedurer i EU.

Hvis der ikke er fastsat sådanne EU-regler, vil det være op til den enkelte ordregiver at beslutte, om denne vil tillade, at virksomheder fra de pågældende tredjelande får adgang til en udbudsprocedure og i givet fald på hvilke betingelser.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at en offentlig ordregiver skal basere sin beslutning på de forvaltningsretlige principper, da der hverken findes EU-regler eller national implementering af EU-regler, som kan finde anvendelse på denne beslutning.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 134 a om udelukkelse af ansøgere og tilbudsgivere fra skattelylande ophæves.

Den foreslåede ordning vil medføre, at ordregiver ikke længere har pligt til at udelukke ansøgere og tilbudsgivere fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret i et land, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner. Fremover vil det være op til den enkelte ordregiver at træffe beslutning om, hvorvidt en sådan ansøger eller tilbudsgiver vil skulle udelukkes fra at deltage i konkurrencen om en offentlig kontrakt eller ej. Derfor vil Erhvervsministeriet revidere den gældende vejledning om skatteforhold i udbud, for at understøtte, at det offentlige ikke handler med virksomheder, der befinder sig i skattely.

Ordregiver vil i den forbindelse være omfattet af de forvaltningsretlige principper om f.eks. ligebehandling, god økonomisk forvaltning og gennemsigtighed.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 9, samt bemærkningerne hertil.

3.3. Krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter

3.3.1. Gældende ret

I henhold til den gældende bestemmelse i udbudslovens § 176 kan ordregiver fastsætte særlige betingelser for gennemførelsen af en offentlig kontrakt. Betingelserne skal være forbundet med kontraktens genstand, jf. udbudslovens § 163, og skal anføres i udbudsbekendtgørelsen eller i det øvrige udbudsmateriale. Herudover skal eventuelle særlige betingelser i kontrakten, som alle andre betingelser i et udbud af offentlige kontrakter, være i overensstemmelse med de EU-retlige principper.

Det fremgår blandt andet af § 176, at de særlige betingelser for gennemførelsen af den offentlige kontrakt kan omfatte økonomiske, innovationsrelaterede, miljømæssige, sociale eller beskæftigelsesrelaterede hensyn.

Ifølge de gældende regler skal ordregiver indføre krav om anvendelse af personer under oplæring for de offentlige kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af § 176, stk. 4. Udover kravet om anvendelse af personer under oplæring er det ordregiver selv, der vurderer, om der er behov for særlige betingelser for gennemførelsen af en offentlig kontrakt eller ej.

Statslige ordregivere er allerede i dag forpligtet til at stille krav til løn- og arbejdsvilkår (arbejdsklausuler) i statslige kontrakter jf. CIR1H nr. 9471 af

UDKAST

30. juni 2024. Cirkulæret gælder for samtlige statslige myndigheder, når indkøbet omhandler bygge- og anlægsarbejder, fabrikation og udførelse eller ydelse af tjenester. Kravet om anvendelse af en arbejdsklausul gælder uanset kontraktens størrelse. Cirkulæret gælder endvidere i forbindelse med kontrakter om bygge- og anlægsarbejder for andre statslige ordregivere, herunder selskaber, som fuldt ud er ejet af statslige myndigheder og som ikke er i konkurrence. Cirkulæret finder ikke anvendelse for varekøb.

Ifølge cirkulæret skal de omfattede ordregivere i udbudsbekendtgørelsen eller i udbudsbetingelserne informere om kravet om brug af arbejdsklausuler. Derudover skal kravet om arbejdsklausuler fremgå af kontrakten.

Arbejdsklausulen skal indeholde krav om, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde kontrakten, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

ILO-konvention nr. 94 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter blev vedtaget af den Internationale Arbejdskonference i 1949 og ratificeret af Danmark i 1955. Konventionen er forpligtende i forhold til kontrakter, der indgås af centrale myndigheder, dvs. statslige myndigheder, mens det er op til den ratificerende stat at beslutte, om der skal stilles krav om arbejdsklausuler uden for det statslige område.

I det gældende cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter fra 2014, der gennemfører de folkeretlige forpligtelser, der følger af konventionen, henstilles det, at kommuner og regioner bruger arbejdsklausuler i overensstemmelse med cirkulæret.

Udstationeringsdirektivet er i Danmark implementeret ved lov om udstationering af lønmodtagere. Udstationeringsdirektivet går i korthed ud på, at den udenlandske tjenesteyder i forbindelse med udstationering af lønmodtagere, skal overholde en kerne af minimumsrettigheder i værtslandet. Kernen af beskyttede regler er:

- Maksimal arbejdstid og minimal hviletid
- Mindste antal betalte feriedage pr. år
- Aflønning

- Betingelser for at stille arbejdstagere til rådighed, herunder vikarbureauer
- Sikkerhed, sundhed og hygiejne på arbejdspladsen
- Beskyttelsesforanstaltninger for gravide og børn og unge
- Ligebehandling samt andre regler om ikke-diskrimination

Med henblik på at sikre udstationerede lønmodtagere løn og godtgørelse for udgifter til rejse, kost og logi svarende til, hvad danske arbejdsgivere er forpligtet til at betale for udførelsen af tilsvarende arbejde, fremgår det af udstationeringsloven, at der kan anvendes kollektive kampskridt overfor udenlandske tjenesteydere på samme måde som overfor danske arbejdsgivere.

I Danmark er løn og arbejdstid reguleret via de kollektive overenskomster i modsætning til de fleste andre EU-lande, hvor mindstelønnen enten er fastsat ved lov eller ved almengørelse af overenskomster (erga omnes overenskomster), hvor overenskomstens regler udstrækkes til at gælde alle i en branche eller et geografisk område ved lov. I Danmark forpligter overenskomsterne kun for de parter, som har indgået dem. Eftersom der ikke i Danmark er et lovkrav om overenskomst eller mindsteløn, kan en offentlig ordregiver ikke stille krav om, at en leverandør skal være omfattet af en overenskomst.

3.3.2. Erhvervsministeriets overvejelser

Når den offentlige sektor køber ind hos private virksomheder, er det afgørende for regeringen, at danske skattekrone ikke bidrager til social dumping, så f.eks. lønfusk ikke bliver et værktøj til at underbyde andre i konkurrencen om offentlige opgaver.

I forbindelse med den seneste revision af udbudsloven, der trådte i kraft i juli 2022, blev der nedsat en arbejdsgruppe, som skulle se på at styrke brugen af arbejds- og arbejdsmiljøklausuler i offentlige kontrakter. Arbejdsgruppen bestod af Erhvervsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Transportministeriet og arbejdsmarkedets parter.

Regeringen har i juni 2025 præsenteret en ny overenskomstordning for udenlandsk arbejdskraft og nye initiativer mod social dumping. Heraf fremgår, at der som opfølgning på arbejdet i arbejdsgruppen skal indføres krav om arbejdsklausuler i udbudsloven for visse bygge- og anlægskontrakter over EU-tærskelværdien, så kravene gælder for alle ordregivere og ikke kun de statslige.

Ved at forpligte ordregiver til at indføre krav om løn- og arbejdsvilkår i de offentlige kontrakter, er det målet, at udbud af offentlige bygge- og anlægsopgaver kan medvirke til at understøtte et rimeligt niveau for løn- og arbejdsvilkår der svarer til de overenskomstmæssige standarder i Danmark.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning i lovforslagets § 1, nr. 12 vil medføre, at alle offentlige ordregivere, undtagen statslige ordregivere, forpligtes til at indføre krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter over EU-tærskelværdien, der udføres i Danmark. Kravet vedrører således løn- og arbejdsvilkår for de ansatte, der udfører den udbudte kontrakt. Statslige ordregivere er allerede i dag forpligtet til at stille krav til løn- og arbejdsvilkår (arbejdsklausuler) i statslige kontrakter jf. CIR1H nr. 9471 af 30. juni 2024.

Det foreslås, at ordregiver skal definere kravene ud fra arbejde af samme art i henhold til kollektiv overenskomst, indgået af de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder for hele det danske område.

Den foreslående ordning indebærer ikke et krav om, at de leverandører der udfører arbejde for den offentlige ordregiver, har tiltrådt specifikke overenskomster. Det foreslås alene, at der skal være et krav om, at de ansatte som udfører opgaven for en offentlig ordregiver, har løn- og arbejdsvilkår på et tilsvarende niveau – uanset om leverandørerne er omfattet af en anden overenskomst eller ikke er omfattet af overenskomst.

Den foreslåede bestemmelse stiller endvidere ikke særlige krav til indholdet af kontrakten i forhold til dokumentation, kontrol og sanktioner ved manglende overholdelse af kontrakten.

Efter det gældende cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter gælder imidlertid fortsat en henstilling om, at alle kommuner og regioner anvender arbejdsklausuler i bygge- og anlægskontrakter efter retningslinjerne i cirkulæret. Det følger heraf, at det skal fremgå af kontrakten, hvilke konsekvenser det har, hvis leverandøren og eventuelle underleverandører ikke overholder arbejdsklausulen eller ikke overholder dokumentationskravene, og at manglende overholdelse skal ledsages af passende sanktioner.

Den foreslåede bestemmelse forventes at medføre, at flere offentlige kontrakter end tilfældet er i dag vil indeholde krav om løn- og arbejdsvilkår. Det er vurderingen, at 9 ud af 10 offentlige bygge- og anlægskontrakter allerede i dag indeholder visse krav om løn- og arbejdsvilkår, men at den nye

bestemmelse vil medføre, at der også indføres krav i de resterende kontrakter.

For en nærmere gennemgang af den foreslåede ordning henvises til lovforslagets § 1, nr. 12.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4.1. Samlet vurdering

Lovforslaget indeholder en række forslag, som vurderes at have økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner. Samlet vurderes lovforslaget at medføre nettobesparelser, som primært udspringer fra effektiviseringsgevinster som følge af regelforenkling ved at overgå fra to regelsæt til et samlet regelsæt i udbudsloven.

4.2. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

4.2.1. Regelforenkling – ophævelse af tilbudsloven

Effektiviseringsgevinster ved regelforenkling forventes at medføre årlige offentlige besparelser.

I det første år efter lovforslagets ikrafttrædelse forventes det, at der er omkostninger forbundet med at omstille sig til de nye gældende regler (implementeringskonsekvenser). Effektiviseringsgevinsterne ventes i modsætning til implementeringskonsekvenserne at være varige.

Konkrete regelændringer som følge af regelforenkling ventes at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Blandt disse er det krav om annoncering eller indhentning af mindst tre tilbud samt færre krav til regulering af underleverandører, som forventes at have størst økonomisk betydning.

4.2.2. Ophævelse af udbudslovens udelukkelsesgrund vedrørende virksomheder fra skattelylande

Initiativet forventes ikke at medføre økonomiske konsekvenser for det offentlige.

4.2.3. Krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter

Indførelsen af obligatoriske krav om løn- og arbejdsvilkår i visse bygge- og anlægskontrakter forventes at medføre årlige offentlige merudgifter. Merudgifterne ventes at være af begrænset omfang, da sådanne krav allerede i dag anvendes i 9 ud af 10 offentlige bygge- og anlægsanlægsarbejder over EU-tærskelværdien.

De forventede merudgifter vil være forbundet med indførelsen af selve vilkårene i kontrakten, kompetencer til forståelse af og opfølgning på vilkårene samt med højere priser ved indgåelse af kontrakten som følge af yderligere krav til leverandøren.

4.3 Digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslaget vurderes at være digitaliseringsklar og i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Et af formålene bag lovforslaget er at skabe regelforenkling. Lovforslaget vurderes i den henseende at følge særligt det første og fjerde princip for digitaliseringsklar lovgivning. Lovforslaget vil medføre, at reglerne samlet bliver enklere og lettere at forvalte (princip 1), da reguleringen bliver samlet i udbudsloven. Dette sikrer ligeledes en ensartet begrebsanvendelse (princip 4).

Lovforslaget vil formentlig føre til en vis øget brug af annoncering. Annoncering skal som udgangspunkt ske på udbud.dk, og lovforslaget vurderes dermed at være i overensstemmelse med digitaliseringsprincipperne om digital kommunikation (punkt 2) og anvendelse af offentlig infrastruktur (punkt 6).

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5.1. Samlet vurdering

I henhold til Erhvervsstyrelsens vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger udgør direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser:

1. Skatter, afgifter og tilskud mv.
2. Administrative konsekvenser.
3. Øvrige efterlevelseseffekter.

Ud over de direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser udgør de erhvervsøkonomiske konsekvenser også eventuelle adfærdsvirkninger og afledte effekter, der kan få implikationer for BNP.

Lovforslaget har ingen konsekvenser for de skatter, afgifter og tilskud mv., som erhvervslivets aktører er underlagt eller har adgang til.

Lovforslaget vurderes samlet set at medføre både administrative konsekvenser og efterlevelseseffekter for erhvervslivet.

Samlet vurderes det, at de administrative konsekvenser er lavere end bagatelgrænsen på 4 mio. kr., som anført i ”Vejledning om Erhvervsøkonomiske Konsekvenser” fra 2021. Erhvervsstyrelsen har desuden taget stilling til lovforslagets administrative konsekvenser og har vurderet, at lovforslaget i sig selv medfører administrative konsekvenser i form af både lettelser og omkostninger for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes dog at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke er kvantificeret nærmere.

Samlet vurderes det endvidere, at efterlevelseseffekterne er lavere end bagatelgrænsen på 10 mio. kr., som anført i ”Vejledning om Erhvervsøkonomiske Konsekvenser” fra 2021, hvorfor disse ikke kvantificeres nærmere.

5.2. Erhvervsrettede konsekvenser ved hvert initiativ

5.2.1. Regelforenkling

5.2.1.1. Administrative konsekvenser

Regelforenkling forventes at medføre administrative besparelser ved at overgå til et samlet regelsæt i udbudsloven.

5.2.1.2. Efterlevelseseffekter

Besparelser og merudgifter forbundet med øvrige efterlevelseseffekter følger af konkrete regelændringer ved regelforenklingen. Regelændringer med erhvervsøkonomiske konsekvenser er 1) ophævelse af regulering af kontrakter med offentlig støtte (besparelse), 2) ophævelse af regulering af tilbudsgiveres indhentning af tilbud hos underleverandører (besparelse), og 3) ophævelse af retten til at blive bekendt med budsummer i tilknytning til åbningen af tilbud (merudgift).

Regelforenkling vurderes ikke at medføre nogen adfærdsvirkninger for de omfattede virksomheder eller afledte effekter på samfundsniveau.

5.2.2. Ophævelse af udbudslovens udelukkelsesgrund vedrørende virksomheder fra skattelylande

Initiativet forventes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5.2.3. Krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter

5.2.3.1. Administrative konsekvenser

Krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter forventes at føre til administrative merudgifter for erhvervslivet. De administrative konsekvenser indebærer både merudgifter i udbudsfasen og kontraktfasen.

I udbudsfasen, hvor leverandører byder på opgaven, er det f.eks. nødvendigt at læse og forstå vilkårene korrekt og eventuelt sætte sig ind i den relevante

overenskomst. I kontraktfasen, hvor en leverandør har vundet den offentlige kontrakt, er det f.eks. nødvendigt at have den rette organisering til at kunne indsende dokumentation for medarbejderes (og medarbejdere ansat af eventuelle underleverandørers) løn- og arbejdsvilkår med kort varsel, f.eks. 5 eller 10 dage. Der skal desuden afsættes ressourcer til at håndtere eventuel kontrol og manglende overholdelse af vilkårene.

De administrative konsekvenser ventes at være af begrænset omfang, da krav om løn- og arbejdsvilkår allerede i dag anvendes i 9 ud af 10 offentlige bygge- og anlægsanlægsarbejder over EU-tærskelværdien.

5.2.3.2. Efterlevelseseffekter

Krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter forventes at føre til merudgifter i forbindelse med efterlevelse for erhvervslivet. Efterlevelseseffekter indebærer, at virksomheder, som vinder offentlige kontrakter omfattet af lovkravet bl.a. vil være forpligtet til at aflønne medarbejdere, som udfører opgaven, på et niveau, der mindst svarer til niveauet i en repræsentativ overenskomst.

Efterlevelseseffekter ventes at være af begrænset omfang, da sådanne vilkår allerede i dag anvendes i 9 ud af 10 offentlige bygge- og anlægsanlægsarbejder over EU-tærskelværdien.

5.3. Innovations- og iværksættertjek

Samlet set vurderes det, at innovations- og iværksættertjek for erhvervsrettet regulering ikke er relevant.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Udbudslovens § 42 implementerer artikel 42, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EU-Tidende nr. L 94 af 28.3.2014,

s. 65). På baggrund af ny praksis fra EU-Domstolen (C-424/23, DYKA Plastics af 16. januar 2024), er Erhvervsministeriet blevet opmærksom på en uhensigtsmæssighed i ordlyden af udbudsloven § 42 og bemærkningerne hertil, som giver anledning til nyaffattelse af bestemmelsen.

Formålet med lovforslagets § 1, nr. 8, er på den baggrund at nyaffatte udbudslovens § 42, således at bestemmelsen og bemærkningerne bringes i overensstemmelse med ny praksis fra EU-Domstolen.

Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 8, for nærmere om præciseringen.

Udbudslovens § 134 a regulerer adgangen til at deltage i udbudsprocedurer for ansøgere og tilbudsgivere der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark til at åbne markedet for offentlige kontrakter for tilbudsgivere etableret i det pågældende land.

På baggrund af ny praksis fra EU-Domstolen (C-652/22, Kolin İnşaat Turizm af 22. oktober 2024 og C-266/22, CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd. af 13 marts 2025) er Erhvervsministeriet blevet opmærksom på, at bestemmelsen ikke kan opretholdes, og den foreslås derfor ophævet.

Der henvises til lovforslagets pkt. 3.2, samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 9, for nærmere om ophævelsen.

Udbudslovens § 190, stk. 1, implementerer artikel 77, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EU-Tidende nr. L 94 af 28.3.2014, s. 65). Erhvervsministeriet er blevet opmærksom på en uhensigtsmæssighed i ordlyden af udbudsloven § 190, stk. 1, som giver anledning til nyaffattelse af bestemmelsen.

Formålet med lovforslagets § 1, nr. 13, er på den baggrund at nyaffatte udbudslovens § 190, stk. 1, således at ordlyden ikke kan give anledning til tvivl om, at der er indholdsmæssigt sammenfald mellem udbudsloven og udbudsdirektivet.

Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 13, for nærmere om præciseringen.

De øvrige dele af lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 6. november til den 8. december 2025 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademikernes centralorganisation, Amager Resource Center, AMGROS, Amnesty International Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Asfaltindustrien, Banedanmark, Beskæftigelsesministeriet, Brancheforeningen Cirkulær, Bryggeriforeningen, By-, Land- og Kirkeministeriet, Byggeskadefonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningsstyrelsen, Børne- og Undervisningsministeriet, Clean clothes campaign, CO-industri, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Eksportråd, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Nationalbank, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk Initiativ for Etisk Handel, Dansk IT, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Offshore, Dansk PersonTransport, Dansk Skovforening, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Byggefag, Danske Forlag, Danske Havne, Danske Malermestre, Danske Medier, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Service, DANVA, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Digitaliseringsministeriet, DTL- Danske Vognmænd, Ecolabel, Energistyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fair Trade, Falck, FinansDanmark, Finansministeriet, Finansrådet, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af offentlige indkøbere, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Forsikring og Pension, Forsvarsministeriet, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, FSC, FødevareDanmark, Green Power Danmark, Horesta, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Ingeniørforeningen i Danmark, IT Projektrådet, IT-Branchen, Justitsministeriet, Kapitalmarked Danmark, KL, Klagenævnet for udbud, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Kooperationen, Kreativitet og kommunikation, Kulturministeriet, Landbrug og Fødevarer, Lederne, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, LOS - Landsorganisationen for sociale tilbud, Mastercard, Miljø- og Ligestillingsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Offentligt Ansattes Organisationer, Oxfam Danmark, Rigsrevisionen, Rådet for Grøn Omstilling, Rådet for samfundsansvar og verdensmål, Skatteministeriet, SMV Danmark, Social- og Boligministeriet, Statens og Kommunernes Indkøbsservice, Statsministeriet, Styrelsen for Forsyningssikkerhed, TEKNIQ, Trafikselskaberne i Danmark, Transportministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Vejdirektoratet, Ældreministeriet, Økonomiministeriet, Økonomistyrelsen, Ørsted A/S.

11. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vurderes samlet set at medføre besparelser for det offentlige. Besparelserne er drevet af effektiviseringsgevinster og regelforenkling.	De forventede merudgifter er lavere end de forventede besparelser. Lovforslaget indeholder elementer, som kan medføre økonomiske merudgifter for det offentlige, f.eks. indførelsen af obligatoriske krav om løn- og arbejdsvilkår.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning. Lovforslaget vil medføre, at reglerne samlet bliver enklere og lettere at forvalte (princip 1), da reguleringen bliver samlet i udbudsloven. Dette sikrer ligeledes en ensartet begrebsanvendelse (princip 4).	Samlet set skønnes det med betydelig usikkerhed, at der vil være omkostninger forbundet med implementeringskonsekvenser i ikrafttrædelsesåret.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Lovforslaget vurderes samlet set at medføre besparelser for erhvervslivet. Besparelserne er drevet af effektiviseringsgevinster og regelforenkling.	De forventede merudgifter er lavere end de forventede besparelser. Lovforslaget indeholder elementer, som kan medføre økonomiske merudgifter for erhvervslivet, f.eks. ophævelse af retten til at blive bekendt med budsummer i tilknytning til åbningen af tilbud og indførelsen af obligatoriske krav om løn- og arbejdsvilkår.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Lovforslaget vurderes samlet set at medføre administrative besparelser for erhvervslivet. Besparelserne er drevet af effektiviseringsgevinster og regelforenkling.	De forventede merudgifter er lavere end de forventede besparelser. Lovforslaget indeholder elementer, som kan medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet,

UDKAST

		f.eks. indførelsen af obligatoriske krav om løn- og arbejdsvilkår.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	<p>Der lægges med lovforslagets § 1, nr. 8, op til at nyaffatte udbudslovens § 42. Det sker som følge af ny praksis fra EU-Domstolen, hvorefter Erhvervsministeriet blevet opmærksom på en uhensigtsmæssighed i ordlyden af udbudsloven § 42 og bemærkningerne hertil, som giver anledning til nyaffattelse af bestemmelsen.</p> <p>Der lægges med lovforslagets § 1, nr. 9, op til at ophæve udbudslovens § 134 a. Det sker som følge af ny praksis fra EU-Domstolen, hvorefter det efter Erhvervsministeriets vurdering ikke er muligt at opretholde bestemmelsen.</p> <p>Der lægges med lovforslagets § 1, nr. 13, op til at nyaffatte udbudslovens § 190, stk. 1, således, at bestemmelsens ordlyd ensrettes med ordlyden af artikel 77, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EU-Tidende nr. L 94 af 28.3.2014, s. 65).</p>	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja ☐	Nej ☒

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af udbudslovens § 5 a, at for tilbud eller oplysninger fra tilbud afgivet i henhold til procedurer efter denne lov, lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, bekendtgørelse om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester, bekendtgørelse om tildeling af koncessionskontrakter og bekendtgørelse om ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet gælder retten til aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen alene for den, der er klageberettiget til Klagenævnet for Udbud vedrørende den sag, som aktindsigtsanmodningen vedrører, og for massemedier.

Den gældende § 5 a i udbudsloven gælder således bl.a. for tilbud eller oplysninger fra tilbud afgivet i henhold til procedurer efter tilbudsloven.

Det foreslås at »lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren,« udgår i § 5 a, således at der alene henvises til procedurer efter udbudsloven, bekendtgørelse om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester, bekendtgørelse om tildeling af koncessionskontrakter og bekendtgørelse om ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet.

Den foreslåede ændring har sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves.

Det foreslåede vil medføre, at henvisningen til en ophævet lov udgår af bestemmelsen.

Den foreslåede ændring indebærer ikke nogen materiel ændring, da de kontrakter, som var omfattet af tilbudsloven, med dette lovforslag foreslås omfattet af udbudsloven. Procedurer efter udbudsloven er allerede omfattet af det materielle anvendelsesområde for udbudslovens § 5 a, hvilket indebærer, at de kontrakter, som tidligere var omfattet af tilbudsloven, fortsat er omfattet af udbudslovens § 5 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den gældende bestemmelse i udbudslovens § 10 gennemfører ikke en bestemmelse i udbudsdirektivet og indebærer udelukkende et nationalt krav, som er indført efter anbefaling fra Udbudslovsudvalget fremsat i 2014.

Ifølge den gældende § 10 i udbudsloven gælder lovens afsnit IV for indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, der ikke er omfattet af afsnit II eller III, hvis kontrakten eller projektkonkurrencen har klar grænseoverskridende interesse.

Den gældende bestemmelse indebærer, at offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, der har klar grænseoverskridende interesse, men har en værdi, der er mindre end tærskelværdierne i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 2 og 3, eller § 7, skal indgås i overensstemmelse med reglerne i afsnit IV. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter med en værdi under tærskelværdien i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 1, finder tilbudsloven anvendelse.

Det foreslås at affatte udbudslovens § 10 således, at lovens afsnit IV gælder ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II eller III, hvis kontrakten eller projektkonkurrencen har klar grænseoverskridende interesse.

Den foreslåede ændring sker på baggrund af, at det med dette lovforslag foreslås, at tilbudsloven ophæves, jf. lovforslagets § 3, og for så vidt angår indkøb med klar grænseoverskridende interesse erstattes med reglerne i udbudslovens afsnit IV.

Den foreslåede ændring vil medføre, at anvendelsesområdet for udbudslovens afsnit IV udvides, så offentlige bygge- og anlægskontrakter, der har klar grænseoverskridende interesse, men har en værdi, der er mindre end tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, omfattes.

Den foreslåede ændring vil derudover indebære, at udbudslovens afsnit IV gælder ved indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II eller III, hvis kontrakten eller projektkonkurrencen har klar grænseoverskridende interesse. Dette er en videreførelse af gældende ret.

Ved »offentlige kontrakter« forstår gensidigt bebyrdende kontrakter, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivere, og som vedrører udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller

levering af varer eller tjenesteydelser, jf. definitionen i udbudslovens § 24, nr. 24.

Det foreslåede vil dermed indebære, at udbudslovens afsnit IV vil gælde ved indgåelse af offentlige kontrakter om bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, som har klar grænseoverskridende interesse, og har en værdi, der er mindre end tærskelværdierne i § 6, stk. 1, eller § 7. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 191 og 192 i lov nr. 1564 af 15. december 2015, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 19 som fremsat, side 207-209, samt til ændringerne af de to bestemmelser, som foreslås med lovforslagets § 1, nr. 14, 15 og 16, og bemærkningerne hertil. Der henvises ligeledes til den foreslåede bestemmelse i udbudslovens § 192 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 17, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Den gældende bestemmelse i udbudslovens § 11 gennemfører ikke en bestemmelse i udbudsdirektivet og indebærer udelukkende et nationalt krav, som er indført efter anbefaling fra Udbudslovsudvalget fremsat i 2014.

Ifølge den gældende § 11 i udbudsloven gælder lovens afsnit V ved indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms.

Den gældende bestemmelse indebærer, at offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, som har en værdi, der overstiger 500.000 kr. eksklusive moms, men er mindre end tærskelværdierne i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 2 og 3, eller § 7, skal indgås efter reglerne i afsnit V. Det er en forudsætning, at der er tale om kontrakter, der ikke har klar grænseoverskridende interesse. En kontrakt har klar grænseoverskridende interesse, hvis ordregiver vurderer, at en virksomhed i en anden medlemsstat, kan være interesseret i at byde på en kontrakt. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter med en værdi under tærskelværdien i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 1, finder tilbudsloven anvendelse.

Det foreslås at affatte udbudslovens § 11 således, at lovens afsnit V gælder ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms.

Den foreslåede ændring sker på baggrund af, at det med dette lovforslag foreslås, at tilbudsloven ophæves, jf. lovforslagets § 3, og for så vidt angår indkøb uden klar grænseoverskridende interesse omfattes af udbudslovens afsnit V.

Den foreslåede ændring vil medføre, at anvendelsesområdet for udbudslovens afsnit V udvides, så bygge- og anlægskontrakter med en værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms, der ikke har klar grænseoverskridende interesse, men har en værdi, der er mindre end tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, omfattes.

Den foreslåede ændring vil derudover indebære, at udbudslovens afsnit V gælder ved indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms. Dette er en videreførelse af gældende ret.

Ved »offentlige kontrakter« forstår gensidigt bebyrdende kontrakter, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivere, og som vedrører udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller levering af varer eller tjenesteydelser, jf. definitionen i udbudslovens § 24, nr. 24.

Det foreslåede vil dermed indebære, at udbudslovens afsnit V vil gælde ved indgåelse af offentlige kontrakter om bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, som har en værdi, der overstiger 500.000 kr. eksklusive moms, og er mindre end tærskelværdierne i § 6, stk. 1, eller § 7. Det er en forudsætning, at der er tale om kontrakter, der ikke har klar grænseoverskridende interesse. En kontrakt har klar grænseoverskridende interesse, hvis ordregiver vurderer, at en virksomhed i en anden medlemsstat, kan være interesseret i at byde på kontrakten.

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 20, hvorefter det foreslås at indsætte nye bestemmelser i udbudslovens afsnit V, som gælder ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms. Udbudslovens afsnit V vil herefter skelne mellem indkøb af bygge- og anlægsarbejder uden klar grænseoverskridende interesse med en kontraktværdi på henholdsvis under og mindst 5 mio. kr.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 193 i lov nr. 1564 af 15. december 2015, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 19 som fremsat,

side 209-211, samt til ændringerne af bestemmelsen, som foreslås med lovforslagets § 1, nr. 18 og 19, og bemærkningerne hertil. Der henvises ligeledes til de foreslåede bestemmelser i udbudslovens §§ 193 a og b, jf. lovforslagets § 1, nr. 20, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af den foreslåede ændring, at overskriften før udbudslovens § 25 ændres til *"Blandede kontrakter, der alene vedrører ydelser, der er omfattet af afsnit II og III"*.

Den foreslåede ændring vil medføre, at indholdet af udbudslovens § 25 tydeliggøres i overskriften, da § 25 alene regulerer blandede kontrakter over tærskelværdierne i § 6, stk. 1, og § 7. Det vil sige kontrakter, der vedrører ydelser omfattet af afsnit II og III. Den foreslåede ændring har til formål at skabe klarhed i overskriften om det efterfølgende indhold.

Blandede kontrakter omfattet af denne bestemmelse kan således vedrøre en kombination af ydelser der er omfattet af afsnit II eller III, eller ydelser omfattet af både afsnit II og III.

Til nr. 5

Det følger af den foreslåede ændring, at overskriften før udbudslovens § 26 ændres til *"Blandede kontrakter, der vedrører ydelser, der er omfattet af afsnit II eller III, og ydelser, der ikke er omfattet af afsnit II eller III"*.

Den foreslåede ændring har sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 6, hvorefter det foreslås at ophæve udbudslovens § 26, stk. 5, som regulerer blandede kontrakter, der omfatter en kombination af ydelser efter udbudslovens afsnit IV, V eller tilbudsloven. Med ophævelsen af § 26, stk. 5, regulerer § 26 alene blandede kontrakter, der omfatter en kombination af ydelser efter udbudslovens afsnit II eller III og ydelser, der ikke er omfattet af afsnit II eller III.

Den foreslåede ændring vil medføre, at indholdet af § 26 tydeliggøres, da § 26, efter ophævelsen af § 26, stk. 5, som foreslået i lovforslagets § 1, nr. 6, alene regulerer blandede kontrakter, der omfatter en kombination af ydelser efter udbudslovens afsnit II eller III og ydelser, der ikke er omfattet af afsnit II eller III. Den foreslåede ændring har således til formål at skabe klarhed i overskriften om det efterfølgende indhold.

§ 26 er herefter alene relevant for en ordregiver, når ordregiverens kontrakt både vedrører en ydelse omfattet af afsnit II eller III og en ydelse, som enten er omfattet af en af de øvrige afsnit i udbudsloven eller slet ikke er omfattet af udbudsloven. Det vil for eksempel være tilfældet, hvis kontrakten omfatter en kombination af en ydelse over tærskelværdierne i § 6, stk. 1, og § 7 og en ydelse under tærskelværdierne i § 6, stk. 1, og § 7.

Til nr. 6

Det følger af udbudslovens § 26, stk. 5, at § 26, stk. 1-4, tilsvarende finder anvendelse for kontrakter, der både omfatter ydelser omfattet af afsnit IV og ydelser omfattet af afsnit V, dog således at når en del af en kontrakt har klar grænseoverskridende interesse, finder afsnit IV anvendelse for hele kontrakten, når der tildeles en samlet kontrakt. For en kontrakt, der udelukkende omfatter ydelser omfattet af afsnit IV eller V og ydelser omfattet af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, finder udbudslovens § 25, stk. 1, anvendelse. Afsnit IV finder dog anvendelse for den samlede kontrakt uanset værdien af de dele, der er omfattet af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, når den samlede kontrakt indeholder ydelser omfattet af afsnit IV, og kontrakten objektivt kan adskilles. Derudover finder lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren anvendelse for den samlede kontrakt uanset værdien af de dele, der er omfattet af afsnit V, når den samlede kontrakt indeholder ydelser omfattet af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, og kontrakten objektivt kan adskilles.

Den gældende bestemmelse i udbudslovens § 26, stk. 5, regulerer således blandede kontrakter, der udelukkende omfatter en kombination af ydelser omfattet af udbudslovens afsnit IV, V eller tilbudsloven. Det vil sige ydelser under tærskelværdierne i udbudslovens § 6, stk. 1, og § 7.

Det følger af den foreslåede ændring af udbudslovens § 26, *stk. 5*, at bestemmelsen ophæves. Den foreslåede ændring er en følge af lovforslagets § 1, nr. 7.

Lovforslagets § 1, nr. 7, indebærer, at der indsættes en § 26 a i udbudsloven, som regulerer blandede kontrakter, der udelukkende omfatter en kombination af ydelser omfattet af lovens afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af udbudsloven. Det vil sige ydelser under tærskelværdierne i udbudslovens § 6, stk. 1, og § 7.

Til nr. 7

Den gældende bestemmelse i udbudslovens § 26, stk. 5, regulerer blandede kontrakter, der udelukkende omfatter en kombination af ydelser omfattet af lovens afsnit IV, V eller lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren. Udbudslovens § 26, stk. 5, foreslås ophævet med dette lovforslags § 1, nr. 6.

Det foreslås at indsætte en ny overskrift "*Blandede kontrakter, der alene vedrører ydelser omfattet af afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven*".

Efter den foreslåede overskrift foreslås det endvidere at indsætte en ny § 26 a. Den foreslåede bestemmelse i § 26 a, vil omfatte blandede kontrakter, som omfatter en kombination af ydelser omfattet af udbudslovens afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven.

Med dette lovforslag vil offentlige bygge- og anlægskontrakter med klar grænseoverskridende interesse, hvis værdi ligger under tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, blive omfattet af lovens afsnit IV, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, mens offentlige bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, hvis værdi ligger under tærskelværdierne i § 6, stk. 1, nr. 1, bliver omfattet af lovens afsnit V, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Fremadrettet vil udbudslovens afsnit IV således omfatte indgåelse af offentlige kontrakter med klar grænseoverskridende interesse, hvis værdi ligger under tærskelværdierne i lovens § 6, stk. 1, og § 7, mens lovens afsnit V vil omfatte offentlige kontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, hvis værdi ligger under tærskelværdierne i § 6, stk. 1, og § 7.

Indførelsen af en ny § 26 a, har sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves. Derudover har den foreslåede ændring sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 20, hvorefter det foreslås at indsætte nye bestemmelser i form af §§ 193 a og b, i udbudslovens afsnit V, som gælder for indgåelse af bygge- og anlægskontrakter, der ikke er omfattet af afsnit II, og som har en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms.

Det foreslås i *stk. 1*, at i tilfælde, hvor en kontrakt udelukkende omfatter en kombination af ydelser, der er omfattet af afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven, kan ordregiver tildele særskilte kontrakter for særskilte dele af indkøbet, hvis indkøbet objektivt kan adskilles.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at en ordregiver kan vælge enten at tildele en samlet kontrakt eller at tildele særskilte kontrakter, når ordregiveren har en blandet kontrakt, der udelukkende omfatter en kombination af

ydelse, der er omfattet af afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven. Har en ordregiver en blandet kontrakt, skal ordregiveren derfor først vurdere, om indkøbet objektivt kan adskilles.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis ordregiver tildeler særskilte kontrakter efter *stk. 1*, skal de enkelte kontrakter tildeles efter de regler, der gælder for de særskilte kontrakter. Vurderingen af hvilke regler der er gældende, beror på kendetegnene for den særskilte del.

Den foreslåede bestemmelse finder alene anvendelse, når kontrakten objektivt kan adskilles, og ordregiveren vælger at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele af indkøbet. Den foreslåede bestemmelse vil i disse situationer medføre, at ordregiveren skal tildele kontrakterne efter de regler, der gælder for de særskilte kontrakter.

Det foreslås i *stk. 3*, at hvis ordregiver tildeler en samlet kontrakt, som omfatter ydelser omfattet af afsnit IV, og ydelser omfattet af afsnit V eller som ikke er omfattet af loven, finder afsnit IV anvendelse for hele kontrakten.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at i de tilfælde hvor ordregiveren tildeler en samlet kontrakt, som omfatter en ydelse, der er omfattet af afsnit IV, f.eks. indkøb af en tjenesteydelse med klar grænseoverskridende interesse med en værdi under den relevante tærskelværdi i § 6, *stk. 1, nr. 2 og 3*, og § 7, og en ydelse omfattet af afsnit V eller som ikke er omfattet af udbudsloven, f.eks. et vareindkøb uden klar grænseoverskridende interesse med en værdi under den relevante tærskelværdi i § 6, *stk. 1, nr. 2 og 3*, skal ordregiveren altid udbyde den samlede kontrakt efter reglerne i afsnit IV.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis ordregiveren tildeler en samlet kontrakt, som omfatter ydelser omfattet af § 193 a, og ydelser omfattet af § 193 eller som ikke er omfattet af loven, finder § 193 a anvendelse for hele kontrakten.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at i de tilfælde hvor ordregiveren tildeler en samlet kontrakt, som omfatter en ydelse, der er omfattet af afsnit § 193 a, dvs. en bygge- og anlægsopgave uden klar grænseoverskridende interesse med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, men under tærskelværdien i lovens § 6, *stk. 1, nr. 1*, og en ydelse omfattet af § 193 eller som ikke er omfattet af udbudsloven, skal ordregiveren altid udbyde den samlede kontrakt efter reglerne i §§ 193 a og b.

Til nr. 8

Den gældende bestemmelse i udbudslovens § 42 blev indført med henblik på at gennemføre artikel 42, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EU-Tidende nr. L 94 af 28.3.2014, s. 65).

Det fremgår af § 42, stk. 1, at en ordregiver i de tekniske specifikationer, jf. § 40, ikke må 1) angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, eller 2) henvise til et bestemt varemærke eller patent eller en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres.

Det fremgår af § 42, stk. 2, at en ordregiver dog i særlige tilfælde kan anvende henvisninger som anført i stk. 1, når en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1. En sådan henvisning skal efterfølges af formuleringen ”eller tilsvarende”.

Af bemærkningerne til § 42 fremgår det, at bestemmelsen kun indeholder én undtagelse, hvorefter en ordregiver kan henvise til et bestemt fabrikat mv. Dette hvis kontraktens genstand gør det berettiget, fordi en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke kan lade sig gøre. I disse tilfælde skal henvisningen efterfølges af formuleringen ”eller tilsvarende”.

EU-Domstolen har i ny praksis (C-424/23) fastslået, at udbudsdirektivets artikel 42, stk. 4, indeholder to undtagelser til forbuddet mod at angive eller henvise til et bestemt fabrikat m.v. Der har således været behov for at tydeliggøre dette i udbudslovens § 42 samt bemærkningerne hertil. Det foreslås derfor at nyaffatte udbudslovens § 42 i sin helhed.

Det foreslås i *stk. 1*, at de tekniske specifikationer ikke må angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, og må ikke henvise til et bestemt varemærke eller patent eller en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres.

Ordregiver må derfor som udgangspunkt ikke i de tekniske specifikationer angive eller henvise til de ovenfor angivne forhold. Baggrunden herfor er, at sådanne henvisninger kan begrænse eller fordreje konkurrencen, samt at det kan blive uigennemsigtigt, hvilke krav ordregiveren stiller til et indkøb.

Hvis ordregiveren har behov for, at et indkøb er kompatibelt med ordregiverens eksisterende produkter, kan ordregiveren efter omstændighederne henvise til det eksisterende produkt, som det ønskede indkøb skal være kompatibelt med. I denne forbindelse kan ordregiveren henvise til et specifikt varemærke med henblik på at tydeliggøre ordregiverens behov.

Det foreslås i *stk. 2*, at en sådan angivelse eller henvisning i særlige tilfælde kan anvendes, hvis 1) kontraktens genstand gør det berettiget eller 2) en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1. Såfremt en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1, skal angivelsen eller henvisningen af et bestemt fabrikat mv. efterfølges af formuleringen »eller tilsvarende«.

Dermed er der tale om to selvstændige undtagelser til forbuddet mod at anvende henvisninger, som anført i *stk. 1*.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1*, at en ordregiver kan angive eller henvise til et bestemt fabrikat mv. i særlige tilfælde, hvis kontraktens genstand gør det berettiget. Dette vil være tilfældet, hvis anvendelsen af et bestemt materiale uundgåeligt følger af kontraktens genstand. Dette kan f.eks. være tilfældet som følge af behovet for at tilpasse et specifikt bygge- og anlægsarbejde til sine omgivelser eller når det, henset til funktionsdygtighed eller funktionelle krav, der er formuleret i henhold til § 41, stk. 1, nr. 1, er uundgåeligt at anvende varer, der består af dette materiale. I sådan en situation kan der ikke benyttes noget alternativ støttet på en anden teknisk løsning, og dermed kan det være berettiget at angive eller henvise til et bestemt fabrikat m.v. Da der er tale om en undtagelse skal anvendelsen af *stk. 2, nr. 1*, fortolkes indskrænkende.

Når en henvisning er berettiget som følge af kontraktens genstand, kan henvisningen indføres i de tekniske specifikationer uden angivelsen »eller tilsvarende«.

Det foreslås i stk. 2, nr. 2, at en ordregiver i særlige tilfælde kan anvende henvisninger som anført i stk. 1, når en tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1. En sådan angivelse eller henvisning skal efterfølges af formuleringen »eller tilsvarende«. Det er ordregiveren, der har bevisbyrden for, at en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse ikke er mulig, jf. § 41, stk. 1.

Indkøbets kompleksitet eller andre særegne forhold kan undtagelsesvist legitimere en henvisning til et bestemt fabrikat mv., jf. § 42, stk. 1, efterfulgt af udtrykket »eller tilsvarende«. Dette når det ikke er muligt at foretage en tilstrækkelig nøjagtig eller forståelig beskrivelse af kontraktens genstand.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen medfører øget klarhed om anvendelsen af muligheden for at angive eller henvise til et bestemt fabrikat mv.

Til nr. 9

Det fremgår af udbudslovens § 134 a, stk. 1, at en ordregiver skal udelukke en ansøger eller tilbudsgiver fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret i et land, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark til at åbne markedet for offentlige kontrakter for tilbudsgivere etableret i det pågældende land. Det fremgår af § 134 a, stk. 2, at udbudslovens § 135, stk. 6, tilsvarende finder anvendelse på situationer omfattet af stk. 1. Det medfører, at ordregiveren af hensyn til væsentlige samfundsinteresser kan undlade at udelukke en ansøger eller en tilbudsgiver etableret i et skattelyland, som ellers skulle udelukkes i medfør af stk. 1.

Bestemmelsen indebærer en pligt for ordregiver til at udelukke en ansøger eller tilbudsgiver, som er etableret i et land, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark. Det betyder, at ansøgere eller tilbudsgivere etableret i det pågældende land ikke vil have mulighed for at deltage i konkurrencen om offentlige kontrakter fra ordregivere omfattet af udbudsloven. Udbudslovens § 134 a, finder desuden anvendelse for koncessionsdirektivet, forsvars- og sikkerhedsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet. Det betyder, at ordregivere omfattet af et af disse direktiver også skal udelukke ansøgere eller tilbudsgivere, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige

skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark fra at deltage i udbuddet.

En ordregiver kan undlade at udelukke en ansøger eller tilbudsgiver optaget på listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner, hvis der er væsentlige samfundsinteresser, som ordregiver skal tage hensyn til.

En ansøger eller tilbudsgiver anses for at være etableret i det land, hvor denne er registreret og har sin adresse.

EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner ajourføres løbende, og består pr. oktober 2025 af følgende 11 lande: Amerikansk Samoa, Anguilla, Fiji, Guam, Palau, Panama, Rusland, Samoa, Trinidad og Tobago, De Amerikanske Jomfruøer og Vanuatu.

EU-Domstolen har i ny praksis (C-652/22 og C-266/22) fastslået, at udbudsdirektiverne ikke er til hinder for, at aktører fra tredjelande uden aftale med EU kan deltage i en udbudsproces, men aktører fra tredjelande kan ikke påberåbe sig udbudsdirektivernes bestemmelser og er således ikke beskyttet imod f.eks. forskelsbehandling før eller under en udbudsproces.

EU-Domstolen fastslog derefter, at det alene er EU, der har kompetence til at fastlægge regler for, om og på hvilke betingelser økonomiske aktører fra tredjelande kan deltage i offentlige udbudsprocedurer i EU, da det udgør fælles handelspolitik, som hører under EU's enekompetence. EU-Domstolen slog desuden fast, at det i mangel af EU-regler tilkommer den enkelte ordregivende myndighed at vurdere, hvorvidt økonomiske aktører fra tredjelande, som ikke har indgået aftaler med EU, skal have adgang til at deltage i en offentlig udbudsprocedure, herunder om der skal ske forskelsbehandling mellem disse aktører og økonomiske aktører omfattet af EU-udbudsreglerne under proceduren.

På baggrund af ovenstående praksis fra EU-Domstolen kan bestemmelsen i udbudslovens § 134 a derfor ikke opretholdes.

Det foreslås, at § 134 a ophæves.

Den foreslåede ordning vil medføre, at ordregiver ikke længere har pligt til at udelukke ansøgere og tilbudsgivere fra deltagelse i en udbudsprocedure,

hvis ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret i et land, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner. I stedet vil Erhvervsministeriet revidere den gældende vejledning om skatteforhold i udbud, for at understøtte, at det offentlige ikke handler med virksomheder, der befinder sig i skattely.

Det vil fremover være op til den enkelte ordregiver at træffe beslutning om, hvorvidt en ansøger eller tilbudsgiver, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark, skal udelukkes fra at deltage i konkurrencen om en offentlig kontrakt eller ej. Det gælder for ordregivere omfattet af udbudsdirektivet, koncessionsdirektivet, forsvars- og sikkerhedsdirektivet og af forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Ordregiver skal i sin beslutning om at begrænse adgangen for en ansøger eller tilbudsgiver optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner, basere sig på de forvaltningsretlige principper, idet der hverken findes EU-regler eller national implementering af EU-regler, som finder anvendelse på denne beslutning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Det fremgår af udbudslovens § 159, stk. 8, 1. pkt., at ved offentligt eller begrænset udbud af offentlige bygge- og anlægskontrakter med en anslået værdi på mere end 350 mio. kr. eksklusive moms, hvor ordregiver anvender tildelingskriteriet bedste forhold mellem pris og kvalitet, jf. udbudslovens § 162, stk. 1, nr. 3, skal ordregiveren foretage evalueringen af de kvalitative kriterier uden kendskab til evalueringen af priskriteriet, jf. dog stk. 9. Det fremgår af § 159, stk. 8, 2. pkt., at ved gennemførelse af udbud omfattet af 1. pkt. finder § 7 i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren ikke anvendelse. Det fremgår af udbudslovens § 159, stk. 9, at stk. 8 ikke finder anvendelse, når ordregiver efter udbudslovens § 170 tilbagekalder sin tildelingsbeslutning.

Den gældende § 7 i tilbudsloven regulerer oplæringskravet i relation til tilbudsloven. § 7 i tilbudsloven er nyaffattet ved § 3 i lov nr. 884 af 21. juni 2022 om ændring af udbudsloven, lov om Klagenævnet for udbud og lov

om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren. Før nyaffattelsen regulerede § 7 i tilbudsloven adgangen til at være til stede ved åbningen af licitationsbuddene. Det fulgte af den dagældende bestemmelse, at tilbuddene ved en licitation åbnes på licitationsstedet på et forud fastsat tidspunkt og at de bydende er berettiget til at være til stede ved åbningen af tilbuddene og til at blive bekendt med budsummer og eventuelle forbehold. Ved en fejl blev henvisningen i udbudslovens § 159, stk. 8, til § 7 i tilbudsloven imidlertid ikke ændret i forbindelse med ændringslov nr. 884 af 21. juni 2022 om ændring af udbudsloven, lov om Klagenævnet for udbud og lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.

Det foreslås, at § 159, stk. 8, 2. pkt., ophæves.

Den foreslåede ophævelse af § 159, stk. 8, 2. pkt. er en følge af dette lovforslags § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves. Det foreslåede vil medføre, at henvisningen til en paragraf i en ophævet lov udgår af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det følger af den gældende bestemmelse i udbudslovens § 176, stk. 2, at ordregiver under overholdelse af betingelserne i stk. 1, skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af de offentlige kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 4.

§ 176, stk. 2, blev indsat med lov nr. 884 af 21. juni 2022 om ændring af udbudsloven, lov om Klagenævnet for Udbud og lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.

De nærmere regler udstedt i medfør af § 176, stk. 4, om, hvilke kontrakter der er omfattet af stk. 2, er fastsat i bekendtgørelse nr. 1079 af 29. juni 2022 om krav om anvendelse af personer under oplæring i offentlige kontrakter.

Ifølge den gældende bestemmelse i udbudslovens § 24, nr. 24, er offentlige kontrakter defineret som gensidigt bebyrdende kontrakter, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivere, og som vedrører udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller levering af varer eller tjenesteydelser. Offentlige kontrakter omfatter således kun kontrakter, hvor den ene part er ordregiver.

Udbudslovens § 6, angiver endvidere, hvilke kontrakter der er omfattet af lovens afsnit II. Afsnit II gælder således for offentlige kontrakter over tærskelværdierne i § 6, stk. 1, samt ved indgåelse af visse offentligt støttede kontrakter, der ikke er offentlige kontrakter, jf. § 6, stk. 3.

Det foreslås at »offentlige« udgår i udbudslovens § 176, stk. 2.

Den foreslåede ændring medfører ikke nogen materiel ændring af bestemmelsen. Formålet med ændringen er således at skabe klarhed om, hvilke kontrakter, der er omfattet af udbudslovens § 176, stk. 2.

Ændringen præciserer, at § 176, stk. 2, og reglerne udstedt i medfør af § 176, stk. 4, gælder for kontrakter omfattet af udbudslovens afsnit II. F.eks. vil private aktører, som indgår kontrakter omfattet af udbudslovens § 6, stk. 3, dvs. kontrakter hvortil ordregiver yder direkte tilskud på mere end 50 pct., være omfattet af kravet om at anvende personer under oplæring, når kontrakten er omfattet af reglerne udstedt i medfør af § 176, stk. 4.

Til nr. 12

I henhold til den gældende bestemmelse i udbudslovens § 176, stk. 1, kan ordregiver fastsætte særlige betingelser for gennemførelsen af en kontrakt. Betingelserne skal være forbundet med kontraktens genstand, jf. § 163, og skal anføres i udbudsbekendtgørelsen eller i det øvrige udbudsmateriale. Eventuelle særlige betingelser i kontrakten skal være i overensstemmelse med principperne i udbudslovens § 2.

Det fremgår af § 176, stk. 1, at de særlige betingelser for gennemførelsen af kontrakten kan omfatte økonomiske, innovationsrelaterede, miljømæssige, sociale eller beskæftigelsesrelaterede hensyn.

Det følger af den foreslåede ændring af § 176, at der indsættes et nyt stykke, der bliver til *stk. 5*, hvorefter ikkestatslige ordregivere, under overholdelse af betingelserne i stk. 1, skal indføre krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter, jf. § 6, stk. 1, nr. 1 og stk. 3, nr. 1, som udføres i Danmark.

Kravet gælder således for bygge- og anlægskontrakter over tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, når kontrakten ikke udbydes af statslige ordregivere, samt for ikke offentlige kontrakter, hvortil der ydes tilskud på mere end 50 pct., jf. § 6, stk. 3, nr. 1. Udførelse i Danmark betyder, at kontrakten hovedsageligt udføres inden for Danmarks grænser.

Ordregivere skal ved indførelsen af krav i henhold til den foreslåede bestemmelse i stk. 5 sikre, at det sker under overholdelse af betingelserne i stk. 1.

For at en betingelse vedrørende kontraktens udførelse kan anvendes, er det en forudsætning, at de betingelser, der stilles til kontraktens gennemførelse, er 1) knyttet til udførelsen af de bygge- og anlægsarbejder, som kontrakten vedrører, 2) offentliggjort i udbudsbekendtgørelsen eller det tilhørende udbudsmateriale, således at virksomhederne kan tage højde herfor ved afgivelse af tilbud og 3) i overensstemmelse med Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmådes (TEUF) grundlæggende regler om de fri bevægeligheder og de principper der kan udledes heraf, herunder principperne om gennemsigtighed, ligebehandling og proportionalitet.

Det følger af den foreslåede ændring i *stk. 6*, at ordregiver efter *stk. 5* i kontrakten skal stille krav om, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde kontrakten, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

Det vil således betyde, at i de situationer, hvor en leverandør benytter sig af en underleverandør i forbindelse med et offentligt bygge- og anlægsarbejde, vil leverandøren være kontraktsretligt ansvarlig for at sikre, at dennes underleverandør lever op til de angivne krav til løn- og arbejdsvilkår.

Ved særlige ydelser forstås tillæg mv., der fx ydes for arbejde på særlige tidspunkter eller under særlige omstændigheder. De særlige ydelser vedrører både den normale lønsats og overarbejdsbetalingen. Ved vurderingen af, om arbejde er af samme art, tages der udgangspunkt i overenskomsternes dækningsområde. Hvis der er tvivl om, hvilken overenskomst der konkret dækker en bestemt form for arbejde, kan relevante overenskomstparter spørges herom.

Formålet med bestemmelserne er at forpligte ordregiver til at indføre krav om løn- og arbejdsvilkår i de offentlige kontrakter (arbejdsklausuler). Dermed vil udbud af offentlige bygge- og anlægskontrakter medvirke til at løfte løn- og arbejdsvilkårene i de virksomheder, der i dag ikke lever op til de overenskomstmæssige standarder i Danmark. Kravet målrettes mod relevante kontrakter med henblik på at opnå størst mulig effekt.

De foreslåede bestemmelser forventes at medføre, at flere offentlige bygge- og anlægskontrakter end tilfældet er i dag, vil indeholde krav om løn- og arbejdsvilkår. Endvidere forventes det, at de foreslåede bestemmelser vil medføre, at flere kontrakter mellem leverandører til det offentlige og disse leverandørers eventuelle underleverandører, vil indeholde krav om løn- og arbejdsvilkår.

Der vil blive udarbejdet en vejledning, der vil indeholde en af FH og DA udarbejdet liste over de mest repræsentative overenskomster på bygge- anlægsområdet. Listen er ikke udtømmende, men vil kunne udgøre en vejledning til ordregivere i forbindelse med udvælgelsen af, hvilke overenskomster der i den enkelte kontrakt kan lægges til grund for arbejdsklausulen og således indgå i udbudsmaterialet. En ordregiver har mulighed for at vælge at tage udgangspunkt i en anden overenskomst end de på listen anførte, men må i så fald sikre, at den valgte overenskomst er indgået af de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter på det pågældende fagområde og er landsdækkende. Ordregiver kan endvidere søge vejledning hos de pågældende overenskomstsparter, hvis der er tvivl om indholdet eller forståelsen af overenskomsten eller overenskomstens konkrete anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Den gældende bestemmelse i udbudslovens § 190 blev indført med henblik på at gennemføre artikel 77 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EU-Tidende nr. L 94 af 28.3.2014, s. 65).

Den gældende bestemmelses stk. 1, medfører, at ordregiver kan forbeholde retten til at deltage i udbuddet til organisationer, der udelukkende beskæftiger sig med de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i § 186, og som er omfattet af CPV-referencenumre 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.

Det er i henhold til den gældende bestemmelses stk. 2, en betingelse for anvendelsen af § 190, stk. 1, at de organisationer, der forbeholdes ret til at deltage i udbuddet opfylder alle betingelserne i § 190, stk. 2, nr. 1-4.

Det foreslås at affatte udbudslovens § 190, stk. 1, således, at ordregiver kan forbeholde retten til at deltage i udbuddet til visse organisationer, når udbuddet udelukkende vedrører de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i § 186, som er omfattet af CPV-referencenumre 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.

Formålet med ændringen er at præcisere udbudslovens § 190, stk. 1, så ordlyden bringes i overensstemmelse med udbudsdirektivets artikel 77, stk. 1. Det har ikke været hensigten med den danske gennemførelse at ændre indholdet af den danske bestemmelse i forhold til udbudsdirektivet, og for at sikre korrekt gennemførelse af bestemmelsen i udbudsdirektivet vurderes det nødvendigt at præcisere bestemmelsens ordlyd og derved ensrette ordlyden mellem udbudsloven og udbudsdirektivet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ordregiver kan forbeholde retten til at deltage i udbuddet til visse organisationer, når udbuddet udelukkende vedrører de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i § 186, som er omfattet af CPV-referencenumre 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.

Bestemmelsen er således begrænset i omfang og er udelukkende forbeholdt visse tjenesteydelser inden for sundheds- og socialvæsenet samt tilknyttede tjenesteydelser, visse tjenesteydelser inden for uddannelse, biblioteker, arkiver, museer og andre kulturelle tjenesteydelser, sportstjenesteydelser og tjenesteydelser til private husstande. Bestemmelsen har ikke til formål at omfatte nogen af de udeladelser, der i øvrigt gælder efter denne lov. Dette er en videreførelse af gældende ret.

Virksomheder, der er omfattet af lov om registrering af socialøkonomiske virksomheder, kan byde på disse kontrakter, hvis de i øvrigt lever op til kravene i bestemmelsens stk. 2. Dette er en videreførelse af gældende ret.

Den foreslåede ændring vil indebære, at det fremgår tydeligt af lovteksten, at det er det pågældende udbud, som udelukkende må vedrøre de tjenesteydelser, som fremgår af bestemmelsen, og ikke organisationerne, som udelukkende må beskæftige sig med de nævnte tjenesteydelser.

Den foreslåede ændring vil medføre øget klarhed om anvendelsen af muligheden for at reservere kontrakter om visse tjenesteydelser til organisationer og kan derved medføre en øget anvendelse af reglen.

Til nr. 14

Ifølge den gældende § 191, stk. 1, i udbudsloven skal ordregiver forud for indgåelse af vare- og tjenesteydelseskontrakter med klar grænseoverskridende interesse, jf. § 10, annoncere kontrakten. Når der er tale om indkøb, som har klar grænseoverskridende interesse, gælder reglerne i TEUF om bl.a. fri bevægelighed m.v. og de generelle traktatfæstede principper om ligebehandling og gennemsigtighed, forbud mod diskrimination og om proportionalitet m.v.

Det foreslås, at der i udbudslovens § 191, stk. 1, ændres fra »vare- og tjenesteydelseskontrakter« til »offentlige kontrakter«.

Ved »offentlige kontrakter« forstås gensidigt bebyrdende kontrakter, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivere, og som vedrører udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller levering af varer eller tjenesteydelser, jf. definitionen i udbudslovens § 24, nr. 24.

Den foreslåede ændring til »offentlige kontrakter« sker på baggrund af, at det med dette lovforslag foreslås, at tilbudsloven ophæves, jf. lovforslagets § 3, og for så vidt angår indkøb af bygge- og anlægsarbejder med klar grænseoverskridende interesse erstattes med reglerne i udbudslovens afsnit IV. Afsnit IV udgøres efter gældende ret af §§ 191 og 192.

Den foreslåede ændring indebærer, at bygge- og anlægskontrakter bliver omfattet af bestemmelsen i § 191, således at ordregiver forud for indgåelse af bygge- og anlægskontrakter med klar grænseoverskridende interesse, jf. § 10, skal annoncere kontrakten.

I henhold til § 10, som foreslås nyaffattet med lovforslagets § 1, nr. 2, gælder afsnit IV ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af af-

snit II eller III, hvis kontrakten eller projektkonkurrencen har klar grænseoverskridende interesse. Den foreslåede ændring af § 191, stk. 1, vil således medføre, at ordregiver forud for indgåelse af sådanne offentlige kontrakter, herunder både bygge- og anlægs-, vare- og tjenesteydelseskontrakter, skal annoncere kontrakten.

Annonceringen er nødvendig for at opfylde TEUF's principper. Annonceringen skal ske på en passende måde, således at potentielle ansøgere og tilbudsgivere i andre EU-medlemsstater har mulighed for at tilkendegive deres interesse i at byde på kontrakten. Annonceringen skal ske i overensstemmelse med de regler, som er udstedt i medfør af udbudslovens § 191, stk. 2, som med dette lovforslag bliver til stk. 3, jf. forslagens nr. 15.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Ifølge udbudslovens § 191, stk. 1, skal en ordregiver forud for indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter med klar grænseoverskridende interesse, hvis værdi ligger under den aktuelle tærskelværdi i § 6, annoncere kontrakten.

Det følger af den foreslåede ændring, at der indsættes et nyt stykke, der bliver til *stk. 2*, hvorefter en ordregiver kan fravige kravet om annoncering, jf. § 191, stk. 1, i de tilfælde, der svarer til de tilfælde, der er omfattet af udbudslovens §§ 80-83. Det gældende stk. 2, bliver herefter til stk. 3.

Lovens §§ 80-83 vedrører de situationer, hvor det er muligt at anvende udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse. Udgangspunktet er, at udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse er en undtagelse til de øvrige udbudsformer, og må derfor kun anvendes under særlige omstændigheder.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at ordregiver kan fravige kravet om annoncering i de situationer, som er omfattet af udbudslovens §§ 80-83.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 80-83 i lov nr. 1564 af 15. december 2015, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 19 som fremsat, side 116-118.

Til nr. 16

Det følger af udbudslovens § 192, at en ordregiver skal fastsætte en procedure for tildeling, som er i overensstemmelse med § 2, herunder fastsætte kriterier for tildeling. Det fremgår videre, at en ordregiver skal orientere potentielle tilbudsgivere om proceduren for tildeling på en måde, der sætter interesserede tilbudsgivere i stand til at afgive tilbud. Det fremgår desuden, at en ordregiver skriftligt og samtidigt skal underrette alle tilbudsgivere, der har afgivet bud, om, hvilken beslutning der er truffet med hensyn til tildelingen, herunder i givet fald begrundelsen for at annullere proceduren. Ordregiveren skal efter anmodning underrette tilbudsgiveren om begrundelsen for beslutningen.

Det følger af den foreslåede ændring, at der indsættes et nyt stykke, der bliver til *stk. 4*, hvorefter det foreslås, at tildeler en ordregiver en bygge- og anlægskontrakt med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, og har ordregiveren ikke underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen inden to arbejdsdage efter tilbudsfristen, skal ordregiveren efter anmodning fra en tilbudsgiver oplyse om tilbuddets umiddelbare rangering i forhold til de øvrige tilbud. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer. Dette vil dog ikke indebære, at tilbudsgiveren bliver bekendt med de andre tilbudsgiveres budssummer, men kun sin egen rangering ud fra de tilbudte budssummer.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at ordregiver, i en periode på to arbejdsdage efter tilbudsfristen ikke er forpligtet til at oplyse om et tilbuds umiddelbare rangering. Ordregiver er først forpligtet til efter anmodning fra en tilbudsgiver at oplyse om et tilbuds umiddelbare rangering efter to arbejdsdage efter tilbudsfristens udløb, medmindre ordregiver har underrettet om, hvilken beslutning, der er truffet angående tildelingen, jf. stk. 3. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer. Hvis ordregiver således f.eks. tildeler på baggrund af bedste forhold mellem pris og kvalitet, er ordregiveren alene forpligtet til at oplyse om tilbuddets umiddelbare placering på baggrund af budssummen.

Ved tilbuddets umiddelbare rangering skal forstås, at ordregiver ikke er forpligtet til at foretage nogen nærmere vurdering af tilbuddet. Ordregiver er således f.eks. ikke forpligtet til at undersøge, om tilbuddet indeholder forbehold eller andre mangler, som kan ændre på den endelige rangering.

Ordregiverens oplysning om tilbudsgiverens umiddelbare rangering ændrer ikke på, at tilbudsgiveren skal vedstå sit tilbud i den af ordregiver fastsatte vedståelsesperiode.

De to arbejdsdage skal beregnes som to hele arbejdsdage regnet fra dagen efter tilbudsfristens udløb. Fristen udløber med udgangen af den sidste time på fristens sidste dag. Hvis tilbudsfristen er fastsat til en mandag, er ordregiver alene forpligtet til efter anmodning at oplyse om et tilbuds umiddelbare rangering, hvis ordregiveren ikke har underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen ved udgangen af onsdag. Ordregiveren skal herefter hurtigst muligt efter en anmodning fra en tilbudsgiver oplyse tilbudsgiveren om dennes tilbuds umiddelbare rangering i forhold til de øvrige modtagne tilbud. Ordregiver er alene forpligtet til at oplyse om rangeringen af det tilbud, som er afgivet af den tilbudsgiver, der har anmodet herom.

Ordregiver er efter to arbejdsdage fra tilbudsfristens udløb alene forpligtet til efter anmodning at oplyse om den umiddelbare rangering af tilbud, indtil ordregiveren har underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen.

Formålet med bestemmelsen er at give tilbudsgiverne mulighed for at få en hurtig indikation af, hvordan de er placeret i konkurrencen. Bestemmelsen er afgrænset til en rangering på baggrund af de tilbudte budssummer, hvor ordregiver uden at skulle foretage en grundig evaluering kan give en umiddelbar vurdering af tilbuddets rangering.

Til nr. 17

Det foreslås, at der indsættes en ny § 192 a. Den foreslåede bestemmelse har sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves.

Det følger af tilbudslovens § 7, stk. 1, at en ordregiver skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af offentlige kontrakter, når følgende kumulative krav er opfyldt: 1) den offentlige bygge- og anlægskontrakt skal udføres i Danmark, 2) den offentlige bygge- og anlægskontrakt har en varighed på minimum 6 måneder fra kontraktunderskrivelse til levering og 3) den offentlige bygge- og anlægskontrakt har en kontraktværdi på minimum 5 mio. kr., jf. dog stk. 2. Det fremgår

af stk. 2, at det dog ikke gælder, når anvendelse af personer under oplæring medfører en sikkerhedsrisiko, ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller strider mod anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af gældende ret for kravet om anvendelse af personer under oplæring for bygge- og anlægsarbejder under tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1.

Det foreslås i *stk. 1*, at ordregiver ved bygge- og anlægsarbejder omfattet af § 191, stk. 1, skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af de kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 3, jf. dog stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ordregiver ved gennemførelsen af bygge- og anlægskontrakter omfattet af § 191 skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af kontrakten. Det indebærer, at ordregiver i de bygge- og anlægskontrakter, der er omfattet af bestemmelsen, forpligtes til at indføre særlige betingelser i kontrakten, der forpligter kontraktparten til at anvende personer under oplæring ved gennemførelsen af kontrakten.

Med personer under oplæring menes personer under uddannelse inden for uddannelser, der er godkendt af myndigheder eller arbejdsmarkedets parter, og hvor praktik-, elev eller lærlingeforhold indgår som del af uddannelsen, eller personer under anden oplæring. Anden oplæring kan eksempelvis være oplæring under kontraktpartens opsyn med henblik på, at personen opnår den nødvendige faglighed til efter endt oplæring at kunne varetage de pågældende opgaver selvstændigt. Det er imidlertid ikke et krav, at personen færdiggør sin oplæring i løbet af den pågældende bygge- og anlægskontrakt.

Ordregiver skal ved indførelsen af krav i henhold til den foreslåede bestemmelse sikre, at det lovligt kan lade sig gøre at indføre krav om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af den pågældende bygge- og anlægskontrakt.

En lovlig indførelse af et sådant krav kræver, at kravet angives i annoncen eller i det øvrige udbudsmateriale, at kravet har forbindelse med kontraktens genstand, og at kravet overholder de EU-retlige principper, herunder principperne om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet.

Alle omfattede virksomheder skal således have lige adgang til offentlige kontrakter. Heri ligger bl.a., at ordregiver skal udforme krav om anvendelse af personer under oplæring således, at kontraktvilkåret kan opfyldes af alle, uanset om leverandøren er en stor eller lille virksomhed, eller om der er tale om en udenlandsk eller en dansk virksomhed.

Desuden følger det af gennemsigtighedsprincippet, at ordregiver skal sikre, at klausulen er beskrevet, så den er let at forstå for tilbudsgiverne.

Det vil være i strid med reglerne, hvis ordregiver fastsætter en kontraktklausul, hvor det vil være vanskeligere for leverandører fra andre medlemslande at overholde kravet end for danske. Der må derfor ikke stilles krav om danske elever eller elever fra danske uddannelser. Leverandøren skal frit kunne ansætte personer under oplæring fra ethvert EU/EØS-land, som er omfattet af en uddannelsesordning svarende til den ordning, som søges fremmet med klausulen.

Et kontraktvilkår om anvendelse af personer under oplæring skal defineres uafhængigt af de danske uddannelsesordninger. Konkret betyder det, at den pågældende uddannelsesordning og hermed den omfattede persongruppe skal beskrives på en sådan måde, at omfanget af uddannelsesordningen og de krav, der ligger heri, kan læses og forstås selvstændigt uden kendskab til den pågældende danske uddannelsesordning.

Det foreslås i *stk. 2*, at pligten i *stk. 1*, ikke finder anvendelse, når anvendelsen af personer under oplæring vil medføre en sikkerhedsrisiko, ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller strider imod anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ordregiver ikke vil være forpligtet til at indsætte krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring, hvis anvendelse af en sådan person vil medføre en sikkerhedsrisiko. Sikkerhedsrisikoen kan både vedrøre selve personen under oplæring, andre personer eller risici, der ikke direkte berører personer, men som vedrører sikkerheden i andre henseender.

Ordregiver vil heller ikke være forpligtet til at anvende personer under oplæring, hvis sådanne personer ikke egner sig til gennemførelsen af den konkrete kontrakt. Det kan eksempelvis være tilfældet i situationer, hvor gennemførelsen af kontrakten ikke kræver kvalificeret arbejdskraft.

Ordregiver vil heller ikke være forpligtet til at anvende personer under oplæring, hvis dette strider imod anden lovgivning. Der kan eksempelvis være situationer, hvor arbejdsmarkedslovgivning er til hinder for anvendelsen af personer under oplæring, og i så fald viger pligten i udbudslovens § 192 a, stk. 1, for denne lovgivning.

Det foreslås i *stk. 3*, at erhvervsministeren fastsætter nærmere regler for, hvilke kontrakter der er omfattet af *stk. 1*. Bekendtgørelsen vil angive, hvilke kontrakter, jf. *stk. 1*, der er omfattet af bestemmelsen. Endvidere vil bekendtgørelsen eksempelvis også fastsætte anvendelsesområdet i forhold til kontraktsum og kontraktens varighed.

Den foreslåede bestemmelse i § 192 a, vil således være en videreførelse af gældende ret ift. kravet om anvendelse af personer under oplæring for bygge- og anlægskontrakter med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms med klar grænseoverskridende interesse.

Til nr. 18

Ifølge den gældende § 193, *stk. 1, 1. pkt.*, i udbudsloven skal en ordregiver forud for indgåelse af vare- og tjenesteydelseskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, jf. § 11, sikre sig, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår. Det følger af § 193, *stk. 1, 2. pkt.*, at dette eksempelvis kan ske, ved at ordregiveren 1) gennemfører en markedsafdækning og på grundlag af denne indhenter ét tilbud, 2) indhenter to eller flere tilbud eller 3) annoncerer på ordregiverens hjemmeside eller i overensstemmelse med de regler, der er indført i medfør af § 191, *stk. 2*. Hvis kontrakten ikke har klar grænseoverskridende interesse, finder principperne i udbudslovens § 2 ikke anvendelse. I dette tilfælde vil en forvaltningsmyndighed kun være omfattet af de almindelige forvaltningsretlige principper.

Det foreslås, at der i udbudslovens § 193, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres fra »vare- og tjenesteydelseskontrakter« til »offentlige kontrakter« og efter »markedsmæssige vilkår« indsættes », jf. dog § 193 a«.

Ved »offentlige kontrakter« forstås gensidigt bebyrdende kontrakter, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivere, og som vedrører udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller levering af varer eller tjenesteydelser, jf. definitionen i udbudslovens § 24, nr. 24.

De foreslåede ændringer sker som følge af, at det med lovforslaget foreslås at ophæve tilbudsloven, jf. lovforslagets § 3. Herefter vil bygge- og anlægskontrakter under tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, uden klar grænseoverskridende interesse blive omfattet af udbudslovens afsnit V.

Den foreslåede ændring til »offentlige kontrakter« indebærer en udvidelse af bestemmelsens omfattede ydelser, da bygge- og anlægskontrakter bliver omfattet af bestemmelsen i § 193, jf. dog § 193 a, som foreslås indsat med dette lovforslags § 1, nr. 20. Ordregiver skal således forud for indgåelse af bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, jf. § 11, sikre sig, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår.

I henhold til udbudslovens § 11, som foreslås nyaffattet med lovforslagets § 1, nr. 3, gælder afsnit V ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms.

Den foreslåede ændring af § 193, stk. 1, 1. pkt., vil således medføre, at en ordregiver forud for indgåelse af sådanne offentlige kontrakter, herunder både bygge- og anlægs-, vare- og tjenesteydelseskontrakter, skal sikre sig, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår. Dette kan eksempelvis ske ved, at ordregiveren 1) gennemfører en markedsafdækning og på grundlag af denne indhenter ét tilbud, 2) indhenter to eller flere tilbud eller 3) annoncerer på ordregiverens hjemmeside eller i overensstemmelse med de regler, der er udstedt i medfør af udbudslovens § 191, stk. 2, som med dette lovforslag bliver til stk. 3, jf. forslaget nr. 15.

De foreslåede ændringer har ligeledes sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 20, hvorefter det foreslås at indsætte nye bestemmelser i udbudslovens afsnit V, som regulerer indkøb af bygge- og anlægsarbejder med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, hvor kontrakten ikke har klar grænseoverskridende interesse. Med indsættelsen af », jf. dog § 193 a« i udbudslovens § 193, stk. 1, 1. pkt., vil bestemmelsen henvise til den nye bestemmelse, som udgør en undtagelse til bestemmelsen i § 193.

Afsnit V vil herefter med de foreslåede ændringer udgøres af udbudslovens §§ 193 og 193 a og b. § 193 vil gælde for alle offentlige kontrakter uanset ydelsestype, dvs. både bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, mens §§ 193 a og b alene vil gælde for bygge- og anlægsarbejder.

Der skelnes herefter mellem bygge- og anlægsarbejder med en anslået kontraktværdi henholdsvis under og på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms.

Bygge- og anlægsarbejder med en anslået kontraktværdi under 5 mio. kr. eksklusiv moms omfattes af § 193, mens bygge- og anlægsarbejder med en anslået kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. eksklusiv moms omfattes af §§ 193 a og b.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 19

Ifølge den gældende § 193, stk. 1, skal en ordregiver forud for indgåelsen af vare- og tjenesteydelseskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse sikre sig, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår. Ifølge § 193, stk. 1, nr. 3, kan dette ske ved, at ordregiveren annoncerer på dennes hjemmeside eller i overensstemmelse med de regler, der er indført i medfør af udbudslovens § 191, stk. 2.

Ifølge den gældende § 191, stk. 2, i udbudsloven kan erhvervsministeren fastsætte nærmere regler om annoncering. Erhvervsministeren har med hjemmel i udbudslovens § 149, § 191, stk. 2, og § 194, stk. 1, udstedt bekendtgørelse nr. 1572 af 30. november 2016 om anvendelse af elektronisk kommunikation i udbud og om annoncering af offentlige indkøb under tærskelværdierne med klar grænseoverskridende interesse som ændret ved bekendtgørelse nr. 1094 af 29. juni 2022.

Det er hensigten at udstede en ny hovedbekendtgørelse med hjemmel i udbudslovens § 149, stk. 1, § 191, stk. 2, som med dette lovforslag bliver stk. 3, jf. forslaget nr. 15, og § 194, stk. 1, som skal erstatte den ovennævnte bekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil som udgangspunkt videreføre bestemmelserne i den gældende bekendtgørelse, og derudover fastsætte regler for annoncering af bygge- og anlægskontrakter, som er omfattet af bestemmelserne i udbudslovens §§ 193 a og b, som indføres med dette lovforslag, jf. lovforslagets § 1, nr. 20. Det er hensigten, at bekendtgørelsen bliver udstedt, så den træder i kraft samtidig med lovforslagets ikrafttræden.

Det foreslås, at der i udbudslovens § 193, stk. 1, nr. 3, ændres fra »indført« til »udstedt«, og »§ 191, stk. 2« ændres til »§ 191, stk. 3«.

Formålet med den foreslåede ændring er at sikre et mere korrekt sprogbrug ved henvisning til en udstedt bekendtgørelse.

Formålet med den foreslåede ændring er desuden at sikre korrekt henvisning til bekendtgørelsen, som efter gældende ret er udstedt i medfør af § 191, stk.

2, men som en konsekvens af dette lovforslags nr. 15 ændres fra stk. 2 til stk. 3.

Den foreslåede ændring medfører ikke nogen materiel ændring af bestemmelsen. Det vil således fortsat være muligt for ordregiver at sikre sig, at dennes indkøb foregår på markedsmæssige vilkår ved at annoncere på ordregiverens hjemmeside eller i overensstemmelse med den bekendtgørelse, som er udstedt i medfør af udbudslovens § 191, stk. 2, som med dette lovforslag bliver til stk. 3, jf. forslagens nr. 15.

Til nr. 20

§§ 193 a og b gennemfører ikke bestemmelser i udbudsdirektivet og indebærer udelukkende nationale krav. Bestemmelserne er en konsekvens af, at det med dette lovforslag foreslås at ophæve tilbudsloven, jf. lovforslagets § 3, og for så vidt angår indkøb af bygge- og anlægsarbejder uden klar grænseoverskridende interesse og under tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, erstattes af reglerne i udbudslovens afsnit V. Såfremt indkøbet har en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, skal indkøbet gennemføres efter de nye bestemmelser i udbudslovens afsnit V, §§ 193 a og b.

Ifølge den gældende § 1, stk. 1, i tilbudsloven, finder tilbudsloven anvendelse for indhentning af tilbud på udførelse eller projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejder og for tildeling af ordren.

Ifølge den gældende § 1, stk. 3, i tilbudsloven, finder tilbudsloven, med undtagelse af § 3, stk. 2, og § 7, ikke anvendelse på udbud, der er omfattet af 1) udbudsloven, herunder reglerne for delarbejder omfattet af udbudslovens § 8, 2) forsyningsvirksomhedsdirektivet, herunder reglerne for delarbejder omfattet af direktivets artikel 16, stk. 10, eller 3) lov nr. 548 af 8. juni 2006 om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber med senere ændringer eller regler udstedt med hjemmel heri.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets afsnit 3.1.1. for en nærmere gennemgang af tilbudslovens bestemmelser.

Til § 193 a

Det foreslås at indsætte en ny § 193 a i afsnit V, i udbudsloven.

Det foreslås i *stk. 1*, at ordregiver forud for indgåelsen af bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse omfattet af § 11 og med

en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms skal sikre sig, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår, jf. dog stk. 3. Dette skal ske ved, at ordregiveren enten 1) indhenter mindst tre tilbud, eller 2) annoncerer i overensstemmelse med de regler, der er udstedt i medfør af § 191, stk. 2, som med dette lovforslag bliver til stk. 3, jf. forslagens nr. 15.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at ordregiver skaber tilstrækkelig konkurrence om offentlige bygge- og anlægskontrakter.

De oplistede to mulige metoder er udtømmende. En offentlig ordregiver kan således ikke ved indgåelsen af bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse og med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms benytte andre metoder end de i stk. 1 angivne, til at sikre, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår, jf. dog stk. 3.

I henhold til bestemmelsens stk. 1, nr. 1, kan ordregiveren sikre sig, at indkøbet er foregået på markedsmæssige vilkår ved at indhente mindst tre tilbud.

Ordregivers valg af tilbudsgivere, der opfordres til at afgive tilbud, skal ske på grundlag af objektive, saglige og ikke-diskriminerende kriterier med henblik på at sikre tilstrækkelig konkurrence. Ordregiver må ikke sammensætte kredsen af tilbudsgivere på en måde, der reelt sætter konkurrencen ud af spil, f.eks. ved kun at invitere virksomheder der er nært forbundne og derfor ikke forventes at konkurrere indbyrdes. Det vil ligeledes ikke være tilstrækkeligt blot at indbyde tre virksomheder, der reelt ikke konkurrerer mod hinanden, f.eks. på baggrund af ordregivers kendskab til tilbudsgiverne, deres priser eller kvalitet. Derudover skal ordregiver undlade at indhente tilbud fra den samme kreds af tilbudsgivere ved hver anskaffelse, hvis der eksisterer andre tilbudsgivere, som kunne bidrage til at skabe et bedre konkurrencefelt.

Når en ordregiver indhenter tilbud, skal ordregiveren indhente mindst tre tilbud og må gerne indhente flere, jf. stk. 2.

En ordregiver har indhentet tilbud, når ordregiveren har opfordret tilbudsgiver til at afgive tilbud og har modtaget et tilbud fra tilbudsgiveren. Der er således ikke indhentet et tilbud, hvis ordregiveren alene har opfordret til at afgive tilbud men ikke har modtaget tilbud. Ordregiveren kan i forbindelse med tilbudsindhentningen f.eks. forbeholde sig retten til at indhente et eller

flere ekstra tilbud, såfremt ordregiveren ikke modtager mindst tre tilbud inden for tilbudsfristen, eller hvis ordregiveren vurderer, at de modtagne tilbud ikke skaber en tilstrækkelig konkurrence.

Det følger af bestemmelsens stk. 1, nr. 2, at ordregiver også vil kunne sikre sig, at købet er foregået på markedsmæssige vilkår ved at annoncere i overensstemmelse med de regler, der er indført i medfør af § 191, stk. 2, som med dette lovforslag bliver til stk. 3, jf. forslagens nr. 15. Ordregiveren kan vælge at annoncere et indkøb ved at ordregiver opfordrer til at afgive tilbud på en konkret opgave. Det vil dog være tilstrækkeligt, at annoncen anvendes som udgangspunkt for interessetilkendegivelser. Da ordregiver har frihed til at fastlægge en procedure for tildeling af kontrakten, jf. § 192, vil det være tilstrækkeligt, at annoncen alene danner grundlaget for at ordregiver kan udvælge en række tilbudsgivere som efterfølgende opfordres til at afgive tilbud eller deltager i en procedure med forhandling. Det er alene et krav, at annoncen sikrer en passende grad af offentlighed om kontrakten til fordel for enhver potentiel tilbudsgiver. Oplysningerne i annoncen skal således være tilstrækkelige til, at tilbudsgivere med rimelighed vil kunne afgøre, om de vil tilkendegive deres interesse i kontrakten.

Erhvervsministeren har med hjemmel i udbudslovens § 149, § 191, stk. 2, som med dette lovforslag bliver til stk. 3, jf. forslagens nr. 15, og § 194, stk. 1, udstedt bekendtgørelse nr. 1572 af 30. november 2016, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1094 af 29. juni 2022, om anvendelse af elektronisk kommunikation i udbud og om annoncering af offentlige indkøb under tærskelværdierne med klar grænseoverskridende interesse.

Det er hensigten, at bekendtgørelsen skal revideres, så den også omfatter bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, men under tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, når en ordregiver vælger at annoncere kontrakten. En revideret bekendtgørelse forventes at træde i kraft samtidig med lovforslagets ikrafttrædelse.

De forvaltningsretlige principper indebærer, at ordregiveren ved gennemførelsen af et indkøb efter denne bestemmelse skal handle sagligt og økonomisk forsvarligt.

I den forbindelse kræves det, at ordregiveren på forhånd foretager en saglig vurdering af det nødvendige indkøbsbehov, herunder foretager en økonomisk forsvarlig afvejning af hensynet til kvalitet overfor pris. Hermed menes, at ordregiveren tager stilling til, hvilke produkter og hvilken pris der vil kunne dække det konkrete behov.

Det vil være hensigtsmæssigt, at ordregiveren udarbejder en skriftlig, ensartet beskrivelse af de nærmere vilkår for indkøbet, herunder med angivelse af kriterier for tildeling, tilbudsfrist m.v. Dermed vil ordregiveren kunne dokumentere, at der ikke er sket en usaglig forskelsbehandling af de deltagende virksomheder, jf. de almindelige forvaltningsretlige principper.

Det vil endvidere være hensigtsmæssigt, at ordregiver udarbejder en beskrivelse af den opgave, som ønskes løst, samt de nærmere krav til løsningen og orienterer tilbudsgiverne om, hvilke oplysninger deres tilbud skal indeholde og vil blive vurderet på baggrund af. Dette skal give ordregiver mulighed for at sammenholde de indkomne tilbud.

Tilsvarende bør ordregiverens svar på eventuelle forespørgsler fra tilbudsgiverne som udgangspunkt ske på et skriftligt grundlag. Det vil gøre det muligt efterfølgende at dokumentere, at der ikke er sket en usaglig forskelsbehandling. Besvarelsen bør samtidig fremsendes i anonymiseret form til alle tilbudsgiverne eller offentliggøres, således at det sikres, at alle har de samme forudsætninger for afgivelse af tilbud.

Det generelle princip om økonomisk forsvarlig forvaltning indebærer, at ordregiveren ved tilrettelæggelse af proceduren skal tage højde for de omkostninger, der måtte være for leverandører, med det formål af sikre proportionalitet i kontraktens størrelse og proceduren. Ordregiver bør f.eks. ikke planlægge en procedure, som indeholder forhandlingsrunder, hvis indkøbet har karakter af en standardiseret opgave, da sådanne forhandlingsrunder kan medføre unødvendige transaktionsomkostninger for både ordregiver og tilbudsgiver.

De almindelige forvaltningsretlige regler regulerer ikke frister for afgivelse af tilbud, og der er ikke pligt til at fastsætte en tidsfrist. I praksis vil der som altovervejende hovedregel blive fastsat en tidsfrist for tilbud. Hvis ordregiveren vælger at fastsætte en tidsfrist, skal ordregiveren som udgangspunkt afvise tilbud, som ikke er fremkommet rettidigt. Med hensyn til længden af

en konkret tilbudsfrist må det endvidere antages at følge af almindelige forvaltningsretlige principper, at den bør være passende og rimelig henset til omfanget af den konkrete kontrakt.

Det foreslås i *stk. 2*, at en ordregiver, der indhenter flere end tre tilbud, jf. stk. 1, nr. 1, skal oplyse tilbudsgiverne om, hvor mange tilbud ordregiveren forventer at indhente.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at en ordregiver i opfordringen til at afgive tilbud eller i forbindelse hermed skal oplyse tilbudsgiverne om, hvor mange tilbud ordregiveren forventer at indhente. Bestemmelsen er relevant, når ordregiveren vælger at indhente tilbud, jf. stk. 1, nr. 1.

Bestemmelsen har til formål at skabe gennemsigtighed for tilbudsgiverne i forhold til, hvor mange tilbudsgivere der forventes at blive opfordret til at afgive tilbud. Antallet af forventede deltagere i konkurrencen kan potentielt have betydning for, om en tilbudsgiver vælger at afgive tilbud, eller om de prioriterer ressourcerne til andre opgaver.

Det er tilstrækkeligt, at ordregiveren mundtligt meddeler tilbudsgiverne om antallet af tilbud, der forventes indhentet.

Det foreslås i *stk. 3*, at ordregiver kan indhente ét tilbud, når et bygge- og anlægsarbejde kun kan leveres af én bestemt økonomisk aktør på grund af tekniske forhold, som gør det umuligt at indgå kontrakten ved at indhente mindst tre tilbud eller foretage en annoncering, jf. § 193 a, stk. 1. Ordregiver kan alene anvende bestemmelsen, hvor der ikke findes et rimeligt alternativ eller erstatning og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af vilkårene for indkøbet.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at en ordregiver kan indhente ét tilbud og tildele en bygge- og anlægskontrakt uden klar grænseoverskridende interesse med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms til denne tilbudsgiver, når tekniske forhold indebærer, at det pågældende bygge- og anlægsarbejde kun kan udføres af én bestemt økonomisk aktør.

Tekniske forhold kan eksempelvis være forhold, der kræver en særlig teknisk viden, som kun én bestemt leverandør besidder eller at arbejdet kræver

nogle tekniske eller sikkerhedsmæssige krav, som gør at kun én bestemt leverandør kan udføre arbejdet. Det er ikke tilstrækkeligt, at en leverandør anses for bedst egnet til at udføre den pågældende opgave.

Muligheden for kun at indhente ét tilbud i de situationer, hvor et bygge- og anlægsarbejde kun kan leveres af én bestemt leverandør på grund af tekniske forhold skal begrænses til kun at gælde, når der ikke findes et rimeligt alternativ eller erstatning og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af vilkårene for indkøbet. Behovet for en bestemt leverandør må således ikke skyldes ordregiveren selv, herunder at ordregiveren f.eks. har stillet unødigt høje tekniske krav til løsningen.

Bestemmelsen indebærer, at ordregiveren skal vurdere, om ordregiverens behov kan opfyldes ved brug af en anden løsning end den, som kræver en specifik leverandør.

Det foreslås i *stk. 4*, at modtager ordregiver mere end ét tilbud, skal ordregiveren samtidigt underrette alle tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen, herunder i givet fald begrundelsen for at annullere proceduren. Ordregiveren skal efter anmodning underrette om begrundelsen for beslutningen.

Den foreslåede bestemmelse gælder kun, når ordregiveren modtager mere end ét tilbud. Bestemmelsen medfører, at en ordregiver, efter at have foretaget en evaluering af de modtagne tilbud, har pligt til at underrette alle tilbudsgivere samtidigt om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen.

Ordregiveren skal efter anmodning underrette tilbudsgiveren om begrundelsen for beslutningen. Ordregiverens begrundelse angående tildeling skal indeholde de elementer, der fremgår af udbudslovens § 171, stk. 4, nr. 1 og 2, f.eks. det vindende tilbuds karakteristika og fordele set i forhold til det afviste tilbud.

Bestemmelsen finder også anvendelse i forhold til de situationer, hvor ordregiveren har valgt at anvende en begrænset procedure og alene vil udvælge et begrænset antal ansøgere, der vil blive opfordret til at afgive tilbud. Som følge heraf skal ordregiveren, såfremt en forbigået ansøger anmoder herom, give en begrundelse for, at ansøgerens anmodning om deltagelse er

blevet afvist. Ordregiverens begrundelse angående ansøgninger skal indeholde de elementer, der fremgår af udbudslovens § 171, stk. 2, f.eks. begrundelse for hvorfor ansøgeren er blevet afvist.

Det foreslås i *stk. 5*, at såfremt ordregiver ikke har underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen inden to arbejdsdage efter tilbudsfristen, skal ordregiveren efter anmodning fra en tilbudsgiver oplyse om tilbuddets umiddelbare rangering i forhold til de øvrige tilbud. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer. Dette vil dog ikke indebære, at tilbudsgiveren bliver bekendt med de andre tilbudsgiveres budssummer, men kun sin egen rangering ud fra de tilbudte budssummer.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at ordregiver, i en periode på to arbejdsdage efter tilbudsfristen, ikke er forpligtet til at oplyse om et tilbuds umiddelbare rangering. Ordregiver er først forpligtet til efter anmodning fra en tilbudsgiver at oplyse om et tilbuds umiddelbare rangering efter to arbejdsdage efter tilbudsfristens udløb, medmindre ordregiver har underrettet om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen jf. *stk. 4*. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer. Hvis ordregiver således f.eks. tildeler på baggrund af bedste forhold mellem pris og kvalitet, er ordregiveren alene forpligtet til at oplyse om tilbuddets umiddelbare placering på baggrund af budssummen.

Ved tilbuddets umiddelbare rangering skal forstås, at ordregiver ikke er forpligtet til at foretage nogen nærmere vurdering af tilbuddet. Ordregiver er således f.eks. ikke forpligtet til at undersøge om tilbuddet indeholder forbehold eller andre mangler, som kan ændre på den endelige rangering.

Ordregiverens oplysning om tilbudsgiverens umiddelbare rangering ændrer ikke på, at tilbudsgiveren skal vedstå sit tilbud i den af ordregiver fastsatte vedståelsesperiode.

De to arbejdsdage skal beregnes som to hele arbejdsdage regnet fra dagen efter tilbudsfristens udløb. Fristen udløber med udgangen af den sidste time på fristens sidste dag. Hvis tilbudsfristen er fastsat til en mandag, er ordregiver alene forpligtet til efter anmodning at oplyse om et tilbuds umiddelbare rangering, hvis ordregiveren ikke har underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen ved udgangen af onsdag. Ordregiveren skal herefter hurtigst muligt efter en anmodning fra en tilbudsgiver oplyse tilbudsgiveren om dennes tilbuds umiddelbare rangering

i forhold til de øvrige modtagne tilbud. Ordregiveren er alene forpligtet til at oplyse om rangeringen af det tilbud, som er afgivet af den tilbudsgiver, der har anmodet herom.

Ordregiver er efter to arbejdsdage fra tilbudsfristens udløb alene forpligtet til efter anmodning at oplyse om den umiddelbare rangering af tilbud, indtil ordregiveren har underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning, der er truffet angående tildelingen.

Formålet med bestemmelsen er at give tilbudsgiverne mulighed for at få en hurtig indikation af, hvordan de er placeret i konkurrencen. Bestemmelsen er afgrænset til en rangering på baggrund af de tilbudte budssummer, hvor ordregiver uden at skulle foretage en grundig evaluering kan give en umiddelbar vurdering af tilbuddets rangering.

Det foreslås i *stk. 6*, at ordregiver i fornødent omfang skal kunne dokumentere, at købet er foregået på markedsmæssige vilkår, når ordregiveren indhenter tilbud, jf. *stk. 1, nr. 1*.

Der er ikke en pligt til at udarbejde et skriftligt evalueringsnotat. Det anbefales dog, at ordregiver på forhånd sikrer sig denne dokumentation ved at udarbejde en kort skriftlig begrundelse for, hvorledes det er sikret, at tildelingen er sket på markedsmæssige vilkår.

Det foreslås i *stk. 7*, at § 193, *stk. 5*, tilsvarende finder anvendelse for indkøb efter denne bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at selvom ordregiveren ikke er en forvaltningsmyndighed, vil den pågældende ordregiver skulle handle i overensstemmelse med de forvaltningsretlige principper om saglighed, økonomisk forsvarlig forvaltning, forbuddet mod varetagelse af uvedkommende hensyn, ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet. Det betyder, at det alene påhviler ordregivere der ikke er en forvaltningsmyndighed at handle i overensstemmelse med principperne ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af processen for de konkrete indkøb.

Er ordregiver ikke en statslig, kommunal eller regional forvaltningsmyndighed, er ordregiveren således ikke underlagt pligt til f.eks. at journalisere, notatpligt eller pligt til at meddele aktindsigt m.v.

Til § 193 b

Det foreslås at indsætte en ny § 193 b i afsnit V. Den foreslåede bestemmelse har sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves.

Det følger af tilbudslovens § 7, stk. 1, at en ordregiver skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af offentlige kontrakter, når følgende krav er opfyldt: Den offentlige bygge- og anlægskontrakt skal udføres i Danmark, den offentlige bygge- og anlægskontrakt har en varighed på minimum 6 måneder fra kontraktunderskrivelse til levering og den offentlige bygge- og anlægskontrakt har en kontraktværdi på minimum 5 mio. kr., jf. dog stk. 2. Det fremgår af stk. 2, at det dog ikke gælder, når anvendelse af personer under oplæring medfører en sikkerhedsrisiko, ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller strider mod anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse, vil være en videreførelse af gældende ret for kravet om anvendelse af personer under oplæring for bygge- og anlægsarbejder under tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1.

Det foreslås i *stk. 1*, at ordregiver ved bygge- og anlægsarbejder omfattet af § 193 a skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af de kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 3, jf. dog stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ordregiver, ved gennemførelsen af bygge- og anlægskontrakter omfattet af § 193 a, skal indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af kontrakten. Det indebærer, at ordregiver i de bygge- og anlægskontrakter, der er omfattet af bestemmelsen, forpligtes til at indføre særlige betingelser i kontrakten, der forpligter kontraktparten til at anvende personer under oplæring ved gennemførelsen af kontrakten.

Med personer under oplæring menes personer under uddannelse inden for uddannelser, der er godkendt af myndigheder eller arbejdsmarkedets parter, og hvor praktik-, elev eller lærlingeforhold indgår som del af uddannelsen, eller personer under anden oplæring. Anden oplæring kan eksempelvis være oplæring under kontraktpartens opsyn med henblik på, at personen opnår

den nødvendige faglighed til efter endt oplæring at kunne varetage de pågældende opgaver selvstændigt. Det er imidlertid ikke et krav, at personen færdiggør sin oplæring i løbet af den pågældende bygge- og anlægskontrakt.

Ordregiver skal ved indførelsen af krav i henhold til den foreslåede bestemmelse sikre, at det lovligt kan lade sig gøre at indføre krav om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af den pågældende bygge- og anlægskontrakt.

En lovlig indførelse af et sådant krav kræver, at kravet angives i annoncen eller i det øvrige materiale, og at kravet overholder de forvaltningsretlige principper om saglig forvaltning, herunder forbuddet mod varetagelse af private hensyn, et ligebehandlingsprincip, kravet om forsvarlig økonomisk forvaltning og et proportionalitetsprincip.

Alle virksomheder skal således have lige adgang til offentlige kontrakter. Heri ligger bl.a., at ordregiver skal udforme krav om anvendelse af personer under oplæring således, at kontraktvilkåret kan opfyldes af alle, uanset om leverandøren er en stor eller lille virksomhed.

Desuden skal ordregiver sikre, at klausulen er beskrevet, så den er let at forstå for tilbudsgiverne.

Det foreslås i *stk.* 2, at pligten i *stk.* 1, ikke finder anvendelse, når anvendelsen af personer under oplæring medfører en sikkerhedsrisiko, ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller strider mod anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ordregiver ikke vil være forpligtet til at indsætte krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring, hvis anvendelse af en sådan person vil medføre en sikkerhedsrisiko. Sikkerhedsrisikoen kan både vedrøre selve personen under oplæring, andre personer eller risici, der ikke direkte berører personer, men som vedrører sikkerheden i andre henseender.

Ordregiver vil heller ikke være forpligtet til at anvende personer under oplæring, hvis sådanne personer ikke egner sig til gennemførelsen af den konkrete kontrakt. Det kan eksempelvis være tilfældet i situationer, hvor gennemførelsen af kontrakten ikke kræver kvalificeret arbejdskraft.

Ordregiver vil heller ikke være forpligtet til at anvende personer under oplæring, hvis dette strider imod anden lovgivning. Der kan eksempelvis være situationer, hvor arbejdsmarkedslovgivning er til hinder for anvendelsen af personer under oplæring, og i så fald viger pligten i udbudslovens § 193 b, stk. 1, for denne lovgivning.

Det foreslås i *stk. 3*, at erhvervsministeren fastsætter nærmere regler for, hvilke kontrakter der er omfattet af stk. 1. Bekendtgørelsen vil angive, hvilke kontrakter, jf. stk. 1, der er omfattet af bestemmelsen. Endvidere vil bekendtgørelsen eksempelvis også fastsætte anvendelsesområdet i forhold til kontraktsum og kontraktens varighed.

Den foreslåede bestemmelse i § 193 b, vil således være en videreførelse af gældende ret ift. kravet om anvendelse af personer under oplæring for bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af den gældende § 1, stk. 2, nr. 2, i lov om Klagenævnet for Udbud, at »(EU-udbudsreglerne)« er efterfulgt af et komma, da nummeret indgår tredjesidst i en sætningskæde.

Det foreslås i § 1, *stk. 2, nr. 2*, at ændre »(EU-udbudsreglerne),« til: »(EU-udbudsreglerne) og«.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 3, hvorefter det sidste nummer i bestemmelsens stk. 2, ophæves.

Den foreslåede ændring er udelukkende af lovteknisk karakter for at sikre en ubrudt sætningskæde mellem sidste og næstsidste nummer i bestemmelsens stk. 2.

Til nr. 2

Det følger af den gældende § 1, stk. 2, nr. 3, i lov om Klagenævnet for Udbud, at »kontrakter« står uden punktum, da nummeret indgår næstsidst i en sætningskæde.

Det foreslås i § 1, *stk. 2, nr. 3*, at ændre »kontrakter, og« til: »kontrakter.«.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 3, hvorefter det sidste nummer i bestemmelsens stk. 2, ophæves.

Den foreslåede ændring er udelukkende af lovteknisk karakter, for at sikre en ubrudt sætningskæde i bestemmelsens stk. 2, som slutes af med et punktum.

Til nr. 3

§ 1 i lov om Klagenævnet for Udbud regulerer lovens anvendelsesområde. Det fremgår af § 1, stk. 2, nr. 1, at loven finder anvendelse ved håndhævelsen af udbudsloven og regler udstedt i medfør af denne lov, jf. dog stk. 4. Det følger af § 1, stk. 4, i lov om Klagenævnet for Udbud, at loven ikke gælder for klager over overtrædelse af udbudslovens §§ 1 og 193. Udbudslovens § 193 regulerer offentlige indkøb af varer og tjenesteydelser under tærskelværdierne i lovens §§ 6 og 7 uden klar grænseoverskridende interesse. Klager over ordregivers manglende overholdelse af udbudslovens § 193 kan indbringes for domstolene eller indgives i det almindelige administrative klagesystem.

Det fremgår af § 1, stk. 2, nr. 4, i lov om Klagenævnet for Udbud, at loven finder anvendelse ved håndhævelsen af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.

Det foreslås, at § 1, stk. 2, nr. 4, ophæves.

Den foreslåede ændring har sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves.

Det foreslåede vil medføre, at henvisningen til en ophævet lov udgår.

Den foreslåede ændring har betydning for anvendelsesområdet for lov om Klagenævnet for Udbud for så vidt angår visse af de bygge- og anlægskontrakter, som tidligere var omfattet af reglerne i tilbudsloven, og som nu foreslås omfattet af udbudsloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, 3, 7, 10, 14, 15, 16, 17, 18 og 20.

Den foreslåede ændring vil medføre, at lov om Klagenævnet for Udbud ikke vil finde anvendelse for de bygge- og anlægskontrakter, som omfattes af udbudslovens § 193, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Det indebærer, at bygge- og anlægskontrakter, som har en anslået værdi under 5 mio. kr. eksklusive moms, som ikke har klar grænseoverskridende interesse, ikke er omfattet af anvendelsesområdet for lov om Klagenævnet for Udbud.

Efter gældende ret er bygge- og anlægskontrakter med en anslået værdi under 5 mio. kr. eksklusive moms omfattet af tilbudsloven og er således omfattet af anvendelsesområdet for lov om Klagenævnet for Udbud, jf. dennes § 1, stk. 2, nr. 4, som med dette ændringsforslag foreslås ophævet.

Det foreslåede vil derfor medføre, at disse kontrakter ikke længere vil være omfattet af lovens anvendelsesområde, som de ellers er efter gældende ret, da kontrakterne, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, omfattes af reglerne i udbudslovens § 193, som lov om Klagenævnet for Udbud efter gældende ret ikke gælder for overtrædelse af. Sådanne klager kan i stedet indbringes for domstolene eller indgives i det almindelige administrative klagesystem.

De bygge- og anlægskontrakter, som omfattes af de foreslåede §§ 193 a og b i udbudsloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 20, vil være omfattet af den gældende § 1, stk. 2, nr. 1, i lov om Klagenævnet for Udbud, og er ikke omfattet af undtagelserne i bestemmelsens stk. 4. Lov om Klagenævnet for Udbud vil således finde anvendelse for bygge- og anlægskontrakter under tærskelværdien i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 1, men på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, som ikke har klar grænseoverskridende interesse.

Det foreslåede vil ikke medføre nogen materiel ændring, hvad angår de bygge- og anlægskontrakter som omfattes af udbudslovens afsnit IV, da disse omfattes af den gældende § 1, stk. 2, nr. 1, i lov om Klagenævnet for Udbud, og ikke er omfattet af undtagelserne i bestemmelsens stk. 4. Lov om Klagenævnet for Udbud finder således anvendelse for disse kontrakter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

§ 7 i lov om Klagenævnet for Udbud regulerer klagefrister for indgivelse af klage til Klagenævnet for Udbud.

Det fremgår af § 7, stk. 4, i lov om Klagenævnet for Udbud, at klage over overtrædelser af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren eller udbudslovens §§ 191 og 192 skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 1) 45 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen, og 2) 6 måneder efter at ordregiveren har indgået en

rammeaftale regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.

Det fremgår af § 7, stk. 5, i lov om Klagenævnet for Udbud, at har en ordregiver iværksat et begrænset udbud med anvendelse af prækvalifikation efter lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren eller udbudslovens §§ 191 og 192, skal en virksomheds klage over ikke at være blevet prækvalificeret være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 20 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet prækvalificeret, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.

Udbudslovens §§ 191 og 192 udgør efter gældende ret lovens afsnit IV.

Det foreslås at nyaffatte § 7, stk. 4, således, at klager over overtrædelser af udbudslovens afsnit IV eller §§ 193 a og b skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 1) 45 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen og 2) 6 måneder efter at ordregiveren har indgået en rammeaftale regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.

Det foreslås endvidere at nyaffatte § 7, stk. 5, således, at har en ordregiver iværksat et begrænset udbud med anvendelse af prækvalifikation efter udbudslovens afsnit IV eller § 193 a i afsnit V, skal en virksomheds klage over ikke at være blevet prækvalificeret være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 20 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet prækvalificeret, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.

§ 7, stk. 4 og 5, i lov om Klagenævnet for Udbud vil således omhandle klagefristerne for klager over overtrædelser af udbudslovens afsnit IV og §§ 193 a og b i afsnit V.

Ved beregning af tidsfrister finder Rådets forordning nr. 1182/71 af 3. juni 1971 om fastsættelse af regler om tidsfrister, datoer og tidspunkter anvendelse.

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves og vil således medføre, at henvisningen til en ophævet lov udgår af bestemmelsen.

Det foreslåede har ligeledes sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 17, hvorefter det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i udbudslovens afsnit IV, som viderefører oplæringskravet for bygge- og anlægskontrakter under tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, med klar grænseoverskridende interesse, som med dette lovforslag omfattes af udbudslovens afsnit IV. Den foreslåede bestemmelse vil udgøre udbudslovens § 192 a. Det foreslåede vil således medføre, at henvisningen til §§ 191 og 192 ændres, således at der i stedet henvises til afsnit IV. Herved omfattes den nye bestemmelse i udbudslovens afsnit IV af klageadgangen til Klagenævnet for Udbud, således at de klagefrister, som fremgår af de gældende bestemmelser i § 7, stk. 4 og 5, i lov om Klagenævnet for Udbud vil gælde for kontrakter omfattet af udbudslovens afsnit IV.

Derudover har det foreslåede sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 20, hvorefter det foreslås at indsætte nye bestemmelser i udbudslovens afsnit V, som regulerer indkøb af bygge- og anlægsarbejder med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr., hvor kontrakten ikke har klar grænseoverskridende interesse. De foreslåede bestemmelser vil udgøre udbudslovens §§ 193 a og b.

Den foreslåede ændring i § 7, stk. 4, medfører, at klage over overtrædelser af udbudslovens afsnit IV eller §§ 193 a og b i afsnit V skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 1) 45 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen og 2) 6 måneder efter at ordregiveren har indgået en rammeaftale regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.

En forudsætning for, at klagefristen begynder at løbe, er således, at ordregiverens underretning af de berørte tilbudsgivere indeholder en begrundelse for beslutningen der er truffet angående tildelingen. Ordregiveren er i henhold til udbudslovens § 192, stk. 3, og § 193 a, stk. 4, ikke ved underretningen forpligtet til at give en begrundelse for beslutningen, men ønsker ordregiveren at igangsætte klagefristen, skal underretningen være ledsaget af en begrundelse. Dette er nødvendigt for at sikre, at en forbigået tilbudsgiver

har tilstrækkelig information til at vurdere, om der er anledning til at indgive en klage, når klagefristen begynder at løbe.

Ordregivers begrundelse skal indeholde de elementer, der fremgår af udbudslovens § 171, stk. 4, nr. 1 og 2. En begrundelse for beslutningen vil således indebære, at ordregiveren skal give meddelelse om det vindende tilbuds karakteristika og fordele set i forhold til det afviste.

Der gælder en længere klagefrist, når der er tale om klager over rammeaftaler. Det skyldes, at en potentiel klager ikke altid har samme mulighed for at opdage en overtrædelse, når der er tale om en rammeaftale frem for ved indgåelse af en kontrakt. I praksis kan der således gå en betydelig periode, fra ordregiveren indgår en rammeaftale om f.eks. varer og tjenesteydelser, til ordregiveren begynder at tildele kontrakter, der baserer sig på rammeaftalen.

Klager over rammeaftaler skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud senest 6 måneder efter, at ordregiveren har indgået en rammeaftale, regnet fra dagen efter, at ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere. Også her er det en forudsætning for, at klagefristen løber, at ordregiverens underretning af de berørte ansøgere og tilbudsgivere indeholder en begrundelse for beslutningen. Ordregiveren er heller ikke ved tildeling af en rammeaftale forpligtet til at give en begrundelse for tildelingsbeslutningen i henhold til udbudslovens § 192, stk. 3 og § 193 a, stk. 4. Ønsker ordregiver at igangsætte klagefristen, skal underretningen være ledsaget af en begrundelse for beslutningen. Dette er nødvendigt for at sikre, at en forbigået tilbudsgiver har tilstrækkelig information til at vurdere, om der er anledning til at indgive en klage, når klagefristen begynder at løbe.

Ordregivers begrundelse skal indeholde de elementer, der fremgår af udbudslovens § 171, stk. 4, nr. 1 og 2. En begrundelse for beslutningen vil således indebære, at ordregiveren skal give meddelelse om det vindende tilbuds karakteristika og fordele set i forhold til det afviste.

Den foreslåede ændring i § 7, stk. 5, medfører, at hvis en ordregiver har iværksat et begrænset udbud med anvendelse af prækvalifikation efter udbudslovens afsnit IV eller § 193 a i afsnit V, skal en virksomheds klage over ikke at være blevet prækvalificeret være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 20 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet

prækvalificeret, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.

Ordregivers begrundelse skal indeholde de elementer, der fremgår af udbudslovens § 171, stk. 2. En begrundelse for beslutningen vil således indebære, at ordregiveren skal give meddelelse om, hvorfor ansøgeren er blevet afvist.

Formålet med ændringerne er at fjerne henvisningerne til en ophævet lov. De foreslåede ændringer har således sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves og vil således medføre, at henvisningen til en ophævet lov udgår af bestemmelsen.

Endvidere er formålet med ændringerne at skabe klarhed omkring indholdet af begrundelsen for beslutningen der igangsætter klagefristen, og som er nødvendig for at sikre, at en forbigået ansøger eller tilbudsgiver har tilstrækkelig information til at vurdere, om der er anledning til at indgive en klage, når klagefristen begynder at løbe.

Til nr. 5

Det fremgår af § 13 a i lov om Klagenævnet for Udbud, at Klagenævnet for Udbud efter påstand fra klageren pålægger en ordregiver, som er en del af den offentlige forvaltning, og som ikke er etableret på privatretligt grundlag, en økonomisk sanktion på 1 pct. af værdien af den udbudte kontrakt eller rammeaftale, dog maksimalt 100.000 kr., for overtrædelse af visse regler. Det følger af § 13 a, nr. 2, at dette gør sig gældende for regler udstedt i henhold til udbudslovens § 194, stk. 4, eller § 16 i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.

Det fremgår af § 13 b, stk. 1, i lov om Klagenævnet for Udbud, at efter påstand fra klageren straffes med bøde den ordregiver, der ikke er omfattet af § 13 a, og som har overtrådt visse regler. Det følger af § 13 b, stk. 1, nr. 2, at dette gør sig gældende for regler udstedt i henhold til udbudslovens § 194, stk. 4, eller § 16 i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren. Det følger af § 13 b, stk. 2, at Klagenævnet for Udbud indgiver politianmeldelse, når ordregiveren skal sanktioneres i medfør af stk. 1.

§§ 13 a og 13 b blev indsat med lov nr. 884 af 21. juni 2022 om ændring af udbudsloven, lov om Klagenævnet for Udbud og lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.

Efter udbudslovens § 194, stk. 4, kan erhvervsministeren fastsætte regler om, at ordregivere, som i forbindelse med gennemførelsen af udbud efter denne lov ikke inddrager miljø- eller klimahensyn, skal oplyse om baggrunden herfor i deres udbudsmateriale.

Efter tilbudslovens § 16 kan erhvervsministeren fastsætte regler om, at ordregivere, som i forbindelse med gennemførelsen af udbud efter denne lov ikke inddrager miljø- eller klimahensyn, skal oplyse om baggrunden herfor i deres udbudsmateriale.

Bemyndigelsesbestemmelserne i henholdsvis udbudslovens § 194, stk. 4, og tilbudslovens § 16 er ikke udmøntet i praksis.

Det foreslås, at », eller § 16 i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren« udgår i § 13 a, nr. 2, og § 13 b, stk. 1, nr. 2, således at der i de to bestemmelser alene henvises til overtrædelse af regler udstedt i henhold til udbudslovens § 194, stk. 4.

Den foreslåede ændring har sammenhæng med lovforslagets § 3, der indebærer, at tilbudsloven ophæves.

Det foreslåede vil medføre, at henvisningen til en ophævet lov udgår.

Det foreslåede har ikke nogen virkning i forhold til gældende ret, da bemyndigelsesbestemmelsen i tilbudsloven, som med dette lovforslag foreslås ophævet, ikke er udmøntet i praksis.

Det foreslås med dette lovforslag, at de indkøb, som tidligere var reguleret i tilbudsloven, fremover skal reguleres i udbudslovens afsnit IV og V. Såfremt bemyndigelsesbestemmelsen i udbudslovens § 194, stk. 4, udmøntes i praksis, vil denne hjemmel dække de indkøb, som tidligere var reguleret i tilbudsloven. Den foreslåede ændring af § 13 a, nr. 2, og § 13 b, stk. 1, nr. 2, har derfor heller ikke nogen virkning i forhold til gældende ret, hvis og når bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes. Erhvervsministeren vil fortsat i medfør af udbudslovens § 194, stk. 4, have hjemmel til at fastsætte regler om, at ordregivere, som i forbindelse med gennemførelse af udbud efter udbudsloven ikke inddrager miljø- eller klimahensyn, skal oplyse om baggrunden herfor i deres udbudsmateriale.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, jf. lovbekendtgørelse nr. 1410 af 7. december 2007, ophæves.

Regulering af indkøb af bygge- og anlægsarbejder under tærskelværdien i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 1, overføres til udbudsloven.

Indkøb af bygge- og anlægsarbejder under tærskelværdien i udbudslovens § 6, stk. 1, nr. 1, men med en værdi på 500.000 kr. eksklusive moms eller derover, reguleres herefter i udbudslovens afsnit IV og V med enkelte tilføjelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at lovens § 1, nr. 8 og 9, træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Det foreslås i *stk. 2*, at lovens § 1, nr. 12, træder i kraft den 1. juli 2026.

Det foreslås i *stk. 3*, at § 1, nr. 1-7, 10 og 11, og 13-20, og §§ 2 og 3 træder i kraft den 1. januar 2027.

Det foreslås i *stk. 4*, at § 1, nr. 8 og 9, finder anvendelse på alle udbud, efter loven er trådt i kraft, uanset at udbuddet er iværksat inden tidspunktet for lovens ikrafttrædelse.

Bestemmelsen indebærer, at den foreslåede ændring af udbudslovens § 42 vedrørende tekniske specifikationer, finder anvendelse på udbud efter lovens ikrafttrædelse, uanset tidspunktet for udbuddets iværksættelse.

Bestemmelsen indebærer desuden, at udbudslovens § 134 a ikke vil finde anvendelse efter lovens ikrafttrædelse, og at ordregiver derfor ikke kan udelukke en ansøger eller tilbudsgiver med henvisning til udbudslovens § 134 a, uanset tidspunktet for udbuddets iværksættelse.

Der henvises til bemærkningerne til bestemmelsens stk. 6, for en nærmere beskrivelse af, hvad der skal forstås ved iværksat.

Det foreslås i *stk. 5*, at § 1, nr. 12, ikke skal finde anvendelse på udbud, der er iværksat inden den 1. juli 2026, idet det foreslås, at sådanne udbud skal gennemføres efter de hidtil gældende regler.

Bestemmelsen indebærer, at den foreslåede bestemmelse om krav om løn- og arbejdsvilkår i bygge- og anlægskontrakter over tærskelværdien i § 6, stk. 1, nr. 1, ikke finder anvendelse på udbud iværksat inden den 1. juli 2026. For sådanne udbud finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Der henvises til bemærkningerne til bestemmelsens stk. 6, for en nærmere beskrivelse af, hvad der skal forstås ved iværksat.

Det foreslås i *stk. 6*, at § 1, nr. 1-7, 10 og 11, og 13-20, og §§ 2 og 3 ikke skal finde anvendelse på udbud, der er iværksat inden den 1. januar 2027, idet det foreslås, at sådanne udbud skal gennemføres efter de hidtil gældende regler.

Bestemmelsen indebærer, at udbud efter tilbudsloven, der er iværksat før den 1. januar 2027, skal gennemføres efter de hidtil gældende regler, selvom tilbudsloven ophæves med ikrafttrædelsen af denne lov.

Bestemmelsen indebærer ligeledes, at udbud efter udbudsloven, der er iværksat før den 1. januar 2027, skal gennemføres efter de hidtil gældende regler, selvom denne lov medfører ændringer af udbudsloven, dog med undtagelse af dette lovforslags foreslåede § 176, stk. 5 og 6, som vil gælde fra 1. juli 2026 for bygge- og anlægskontrakter jf. § 6, stk. 1, nr. 1, den foreslåede ændring af udbudslovens § 42, som vil gælde fra tidspunktet for lovens ikrafttrædelse og udbudslovens § 134 a, som ikke finder anvendelse efter tidspunktet for lovens ikrafttrædelse.

Tidspunktet for, hvornår et udbud er iværksat afhænger af, hvilket regelsæt udbuddet er omfattet af, og hvilken procedure der er tale om.

Ved udbud omfattet af udbudslovens afsnit II skal der ved iværksat forstås tidspunktet for ordregiverens offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, jf. udbudslovens § 128.

Ved udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse anses udbuddet iværksat på tidspunktet for offentliggørelsen af den udbudsbekendtgørelse, som ikke medførte ansøgninger eller tilbud eller ikke medførte nogle egnede ansøgninger eller tilbud, jf. udbudslovens § 80, stk. 1.

Anvendes udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse, hvor der ikke tidligere har været offentliggjort en bekendtgørelse, anses udbuddet for iværksat på tidspunktet, hvor ordregiveren foretager den første udadrettede kontakt, dvs. tager kontakt til den økonomiske aktør. Hvis udbud med forhandling sker som led i en projektkonkurrence, jf. udbudslovens § 84, er det tidspunktet for udbudsbekendtgørelsens offentliggørelse, der anses for udbuddets iværksættelse.

Ved brug af rammeaftaler vil det være tidspunktet for udbudsbekendtgørelsens offentliggørelse, der er afgørende, således at direkte tildeling og genåbning af konkurrencen gennemføres efter de hidtil gældende regler, når rammeaftalen er indgået på baggrund af en udbudsbekendtgørelse, der er offentliggjort.

Ved udbud omfattet af udbudslovens afsnit III skal der ved iværksat forstås tidspunktet for ordregiverens offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse eller en forhåndsmeddelelse, jf. udbudslovens § 187.

Ved kontrakter under tærskelværdierne i udbudslovens § 6, stk. 1 og § 7 med klar grænseoverskridende interesse, som er omfattet af udbudslovens afsnit IV, skal der ved iværksat forstås tidspunktet for annoncering.

Ved kontrakter under tærskelværdierne i udbudslovens § 6, stk. 1 og § 7 uden klar grænseoverskridende interesse, som er omfattet af udbudslovens afsnit V, anses indkøbet iværksat på tidspunktet for ordregiverens indhenting af tilbud eller annoncering.

Sker der ikke nogen form for offentliggørelse, er det afgørende tidspunkt det tidspunkt, hvor ordregiveren indleder udbudsproceduren eller indkøbet.

Annulerer en ordregiver et udbud, som er iværksat inden lovens ikrafttrædelse og genudbyder kontrakten efter lovens ikrafttræden, finder denne lov anvendelse på genudbuddet.

Det foreslås i *stk. 7*, at klager over udbud, som er iværksat inden den 1. januar 2027, behandles efter de hidtil gældende regler.

Bestemmelsen indebærer, at klager over udbud omfattet af tilbudsloven, hvor udbuddet er iværksat inden den 1. januar 2027, vil være omfattet af anvendelsesområdet for lov om Klagenævnet for Udbud, selvom denne lov er trådt i kraft. Det er en forudsætning, at klagen er indbragt for Klagenævnet for Udbud inden for den relevante klagefrist. Det betyder, at det er muligt at

indgive klage over overtrædelser af tilbudsloven, selvom tilbudsloven med ikrafttrædelsen af denne lov er ophævet og ikke er omfattet af anvendelsesområdet for lov om Klagenævnet for Udbud, forudsat at der klages over et udbud, som er iværksat inden den 1. januar 2027, og klagefristerne er overholdt.

Det foreslås i *stk. 8*, at regler udstedt i medfør af § 191, stk. 2, i udbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 191, stk. 3, i udbudsloven, jf. denne lovs § 1, nr. 15.

Den bemyndigelsesbestemmelse, der følger af udbudslovens § 191, stk. 2, ændres til § 191, stk. 3, som følge af den foreslåede bestemmelse i § 191, stk. 2. Bestemmelsen er medtaget af ordenshensyn med henblik på at reglerne i bekendtgørelse nr. 1572 af 30. november 2016 om anvendelse af elektronisk kommunikation i udbud og om annoncering af offentlige indkøb under tærskelværdierne med klar grænseoverskridende interesse, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1094 af 29. juni 2022, forbliver i kraft.

Lovforslaget gælder ikke for Færøerne og Grønland, da udbudsloven, lov om Klagenævnet for Udbud og tilbudsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p>§ 1</p> <p>I udbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 5 a. For tilbud eller oplysninger fra tilbud afgivet i henhold til procedurer efter denne lov, lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, bekendtgørelse om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester, bekendtgørelse om tildeling af koncessionskontrakter og bekendtgørelse om ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet gælder retten til aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen alene for den, der er klageberettiget til Klagenævnet for Udbud vedrørende den sag, som aktindsigtsanmodningen vedrører, og for massemedier.</p>	<p>1. I § 5 a udgår »lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren,«.</p>
<p>§ 10. Afsnit IV gælder for indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, der ikke er omfattet af afsnit II eller III, hvis kontrakten eller projektkonkurrencen har klar grænseoverskridende interesse.</p>	<p>2. § 10 affattes således:</p> <p>»§ 10. Afsnit IV gælder ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II eller III, hvis kontrakten eller projektkonkurrencen har klar grænseoverskridende interesse.«</p>

<p>§ 11. Afsnit V gælder ved indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms.</p>	<p>3. § 11 affattes således:</p> <p>»§ 11. Afsnit V gælder ved indgåelse af offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af afsnit II-IV, og som har en anslået værdi på mindst 500.000 kr. eksklusive moms.«</p>
<p><i>Blandede kontrakter, der alene vedrører ydelser, der er omfattet af loven</i></p>	<p>4. Overskriften før § 25 affattes således:</p> <p>»Blandede kontrakter, der alene vedrører ydelser, der er omfattet af afsnit II og III«</p>
<p><i>Blandede kontrakter, der vedrører ydelser, der er omfattet af loven, og ydelser, der ikke er omfattet af loven</i></p>	<p>5. Overskriften før § 26 affattes således:</p> <p>»Blandede kontrakter, der vedrører ydelser, der er omfattet af afsnit II eller III, og ydelser, der ikke er omfattet af afsnit II eller III«</p>
<p>§ 26. ---</p>	
<p><i>Stk. 2-4. ---</i></p>	
<p><i>Stk. 5.</i> Stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse for kontrakter, der både omfatter ydelser omfattet af afsnit IV og ydelser omfattet af afsnit V, dog således at når en del af en kontrakt har klar grænseoverskridende interesse, finder afsnit IV anvendelse for hele kontrakten, når der tildeles en samlet kontrakt. For en kontrakt, der udelukkende omfatter ydelser omfattet af afsnit IV eller V og ydelser omfattet af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, finder § 25, stk. 1, anvendelse, dog således at afsnit IV finder anvendelse for den samlede kontrakt uanset værdien af de dele, der er omfattet af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren, når den samlede kontrakt</p>	<p>6. § 26, stk. 5, ophæves.</p>

<p>indeholder ydelser omfattet af afsnit IV og kontrakten objektivt kan adskilles. Derudover finder lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren anvendelse for den samlede kontrakt uanset værdien af de dele, der er omfattet af afsnit V, når den samlede kontrakt indeholder ydelser omfattet af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren og kontrakten objektivt kan adskilles.</p>	
	<p>7. Efter § 26 indsættes før overskriften før § 27:</p> <p><i>»Blandede kontrakter, der alene vedrører ydelser omfattet af afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven</i></p> <p>§ 26 a. Omfatter en kontrakt udelukkende en kombination af ydelser, der er omfattet af afsnit IV, V eller som ikke er omfattet af loven, kan ordregiver tildele særskilte kontrakter for særskilte dele af indkøbet, hvis indkøbet objektivt kan adskilles.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Tildeler ordregiver særskilte kontrakter efter stk. 1, skal de enkelte kontrakter tildeles efter de regler, der gælder for de særskilte kontrakter. Vurdering af hvilke regler der er gældende, beror på kendetegnene for den særskilte del.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Tildeler ordregiver en samlet kontrakt, som omfatter ydelser omfattet af afsnit IV, og ydelser omfattet af afsnit V eller som ikke er omfattet af loven, finder afsnit IV anvendelse for hele kontrakten.</p>

	<p><i>Stk. 4.</i> Tildeler ordregiver en samlet kontrakt, som omfatter ydelser omfattet af § 193 a, og ydelser omfattet af § 193 eller som ikke er omfattet loven, finder § 193 a anvendelse for hele kontrakten.«</p>
<p>§ 42. En ordregiver må ikke i de tekniske specifikationer, jf. § 40,</p> <p>1) angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, eller</p> <p>2) henvise til et bestemt varemærke eller patent eller en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En ordregiver kan dog i særlige tilfælde anvende henvisninger som anført i stk. 1, når en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1. En sådan henvisning skal efterfølges af formuleringen eller tilsvarende.</p>	<p>8. § 42 affattes således:</p> <p>»§ 42. De tekniske specifikationer, jf. § 40, må ikke angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, og må ikke henvise til et bestemt varemærke eller patent eller en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En sådan angivelse eller henvisning kan i særlige tilfælde anvendes, hvis</p> <p>1) kontraktens genstand gør det berettiget, eller</p> <p>2) en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1. En sådan angivelse eller henvisning skal efterfølges af formuleringen »eller tilsvarende«.</p>
<p>§ 134 a. En ordregiver skal udelukke en ansøger eller tilbudsgiver fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret i et land, der er optaget på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner</p>	<p>9. § 134 a ophæves.</p>

<p>og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark til at åbne markedet for offentlige kontrakter for tilbudsgivere etableret i det pågældende land.</p> <p><i>Stk. 2.</i> § 135, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse på situationer omfattet af stk. 1.</p>	
§ 159. ---	
<i>Stk. 2-7. ---</i>	
<p><i>Stk. 8.</i> Ved offentligt eller begrænset udbud af offentlige bygge- og anlægskontrakter med en anslået værdi på mere end 350 mio. kr. eksklusive moms, hvor ordregiver anvender tildelingskriteriet bedste forhold mellem pris og kvalitet, jf. § 162, stk. 1, nr. 3, skal ordregiver foretage evalueringen af de kvalitative kriterier uden kendskab til evalueringen af priskriteriet, jf. dog stk. 9. Ved gennemførelse af udbud omfattet af 1. pkt. finder § 72) i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren ikke anvendelse.</p>	10. § 159, stk. 8, 2. pkt., ophæves.
<i>Stk. 9. ---</i>	
§ 176. ---	
<p><i>Stk. 2.</i> Ordregivere skal under overholdelse af betingelserne i stk. 1 indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af de offentlige kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 4, jf. dog stk. 3.</p>	11. I § 176, stk. 2, udgår »offentlige«.
<i>Stk. 3-4. ---</i>	

	<p>12. I § 176 indsættes efter stk. 4 som nye stykker:</p> <p>»Stk. 5. Ikkestatslige ordregivere skal under overholdelse af betingelserne i stk. 1, indføre krav om løn- og arbejdsvilkår i offentlige bygge- og anlægskontrakter, jf. § 6, stk. 1, nr. 1, samt stk. 3, nr. 1.</p> <p>Stk. 6. Ordregiver efter stk. 5, skal i kontrakten stille krav om, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde kontrakten, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.«</p>
<p>§ 190. Ordregiveren kan forbeholde retten til at deltage i udbuddet til organisationer, der udelukkende beskæftiger sig med de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i § 186, og som er omfattet af CPV-referencenumre 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.</p>	<p>13. § 190, stk. 1, affattes således:</p> <p>»Ordregiver kan forbeholde retten til at deltage i udbuddet til visse organisationer, når udbuddet udelukkende vedrører de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i § 186, som er omfattet af CPV-referencenumre 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6,</p>

	92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.«
<i>Stk. 2-4. ---</i>	
<p>§ 191. En ordregiver skal forud for indgåelse af vare- og tjenesteydelseskontrakter med klar grænseoverskridende interesse, jf. § 10, annoncere kontrakten.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om annoncering som nævnt i stk. 1.</p>	<p>14. I § 191, <i>stk. 1</i>, ændres »vare- og tjenesteydelseskontrakter« til: »offentlige kontrakter«.</p> <p>15. I § 191 indsættes efter <i>stk. 1</i> som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Stk. 1 kan fraviges i tilfælde, der svarer til de tilfælde, der er omfattet af §§ 80-83.«</p> <p>Stk. 2 bliver herefter <i>stk. 3</i>.</p>
§ 192. ---	
<i>Stk. 2-3. ---</i>	
	<p>16. I § 192 indsættes som <i>stk. 4</i>:</p> <p>»<i>Stk. 4.</i> Tildeler en ordregiver en bygge- og anlægskontrakt med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, og har ordregiveren ikke underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen inden to arbejdsdage efter tilbudsfristen, skal ordregiveren efter anmodning fra en tilbudsgiver oplyse om tilbuddets umiddelbare rangering i forhold til de øvrige tilbud. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer.«</p>
	<p>17. Efter § 192 indsættes før overskriften før § 193:</p> <p>»§ 192 a. Ved bygge- og anlægsarbejder omfattet af § 191 skal ordregiver indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af de kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af <i>stk. 3</i>, jf. dog <i>stk. 2</i>.</p>

	<p><i>Stk. 2.</i> Pligten i stk. 1, finder ikke anvendelse, når anvendelsen af personer under oplæring</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) medfører en sikkerhedsrisiko, 2) ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller 3) strider mod anden lovgivning. <p><i>Stk. 3.</i> Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke kontrakter der er omfattet af stk. 1.«</p>
<p>§ 193. En ordregiver skal forud for indgåelse af vare- og tjenesteydelseskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, jf. § 11, sikre sig, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår. Dette kan eksempelvis ske, ved at ordregiveren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gennemfører en markedsafdækning og på grundlag af denne indhenter ét tilbud, 2) indhenter to eller flere tilbud eller 3) annoncerer på ordregiverens hjemmeside eller i overensstemmelse med de regler, der er indført i medfør af § 191, stk. 2. 	<p>18. I § 193, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres »vare- og tjenesteydelseskontrakter« til: »offentlige kontrakter«, og efter »markedsmæssige vilkår« indsættes: », jf. dog § 193 a«.</p> <p>19. I § 193, <i>stk. 1, nr. 3</i>, ændres »indført« til: »udstedt«, og »§ 191, stk. 2« ændres til: »§ 191, stk. 3«.</p>
<i>Stk. 2-5. ---</i>	
	<p>20. Efter § 193 indsættes før overskriften før § 194:</p> <p>»§ 193 a. Ordregiver skal forud for indgåelsen af bygge- og anlægskontrakter uden klar grænseoverskridende interesse, jf. § 11, med en anslået værdi på mindst 5 mio. kr. eksklusive moms, sikre sig, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår. Dette skal ske ved, at ordregiveren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) indhenter mindst tre tilbud eller

2) annoncerer i overensstemmelse med de regler, der er udstedt i medfør af § 191, stk. 3.

Stk. 2. En ordregiver, der indhenter flere end tre tilbud, jf. stk. 1, nr. 1, skal oplyse tilbudsgiverne om, hvor mange tilbud ordregiveren forventer at indhente.

Stk. 3. Ordregiver kan indhente ét tilbud, når et bygge- og anlægsarbejde kun kan leveres af én bestemt økonomisk aktør på grund af tekniske forhold, som gør det umuligt at indgå kontrakten i overensstemmelse med § 193 a, stk. 1. Ordregiver kan alene anvende denne bestemmelse, hvor der ikke findes et rimeligt alternativ eller erstatning og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af vilkårene for indkøbet.

Stk. 4. Modtager ordregiver mere end ét tilbud, skal ordregiveren samtidigt underrette alle tilbudsgivere om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen, herunder i givet fald begrundelsen for at annullere proceduren. Ordregiveren skal efter anmodning underrette om begrundelsen for beslutningen.

Stk. 5. Har ordregiver ikke underrettet tilbudsgiverne om, hvilken beslutning der er truffet angående tildelingen inden to arbejdsdage efter tilbudsfristen, skal ordregiveren efter anmodning fra en tilbudsgiver oplyse om tilbuddets umiddelbare rangering i forhold til

	<p>de øvrige tilbud. Rangeringen skal alene ske på baggrund af budssummer.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Ordregiver skal i fornødent omfang kunne dokumentere, at købet er foregået på markeds-mæssige vilkår, når ordregiveren indhenter tilbud, jf. stk. 1, nr. 1.</p> <p><i>Stk. 7.</i> § 193, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse for indkøb efter denne bestemmelse.</p> <p>§ 193 b. Ved kontrakter omfattet af § 193 a skal ordregiver indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring ved gennemførelsen af de kontrakter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 3, jf. dog stk. 2.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Pligten i stk. 1, finder ikke anvendelse, når anvendelsen af personer under oplæring</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) medfører en sikkerhedsrisiko, 2) ikke egner sig til gennemførelse af kontrakten eller 3) strider mod anden lovgivning. <p><i>Stk. 3.</i> Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke kontrakter der er omfattet af stk. 1.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om Klagenævnet for Udbud, jf. lovbekendtgørelse nr. 448 af 8. maj 2025, foretages følgende ændringer:</p>
§ 1. ---	
<i>Stk. 2.</i> Loven finder endvidere anvendelse ved håndhævelsen af	1. I § 1, stk. 2, nr. 2, ændres »(EU-udbudsreglerne),« til: »(EU-udbudsreglerne) og«.

<p>1) udbudsloven og regler udstedt i medfør af denne lov, jf. dog stk. 4,</p> <p>2) EU-retten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og kontrakter inden for forsyningsvirksomhed (EU-udbudsreglerne),</p> <p>3) EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande, som er udstedt i medfør af Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og som vedrører indgåelse af offentlige kontrakter, og</p> <p>4) lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.</p>	<p>2. I § 1, stk. 2, nr. 3, ændres »kontrakter, og« til: »kontrakter.«.</p> <p>3. § 1, stk. 2, nr. 4, ophæves.</p>
Stk. 3-4. ---	
§ 7. ---	
Stk. 1-3. ---	
<p>Stk. 4. Klage over overtrædelser af lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren eller udbudslovens §§ 191 og 192 skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden</p> <p>1) 45 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen, og</p> <p>2) 6 måneder efter at ordregiveren har indgået en rammeaftale regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.</p> <p>Stk. 5. Har en ordregiver iværksat et begrænset udbud med anvendelse af prækvalifikation efter lov om indhentning af tilbud i bygge- og</p>	<p>4. § 7, stk. 4 og 5, affattes således:</p> <p>»Stk. 4. Klage over overtrædelser af udbudslovens afsnit IV eller §§ 193 a og b skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden</p> <p>1) 45 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen, og</p> <p>2) 6 måneder efter at ordregiveren har indgået en rammeaftale regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.</p> <p>Stk. 5. Har en ordregiver iværksat et begrænset udbud med anvendelse af prækvalifikation efter udbudslovens afsnit IV eller § 193 a, skal en virksomheds klage over ikke at</p>

<p>anlægssektoren eller udbudslovens §§ 191 og 192, skal en virksomheds klage over ikke at være blevet prækvalificeret være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 20 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet prækvalificeret, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.</p>	<p>være blevet prækvalificeret være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 20 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet prækvalificeret, hvis underretningen indeholder en begrundelse for beslutningen.«</p>
<p>§ 13 a. Efter påstand fra klageren pålægger Klagenævnet for Udbud en ordregiver, som er en del af den offentlige forvaltning, og som ikke er etableret på privatretligt grundlag, en økonomisk sanktion på 1 pct. af værdien af den udbudte kontrakt eller rammeaftale, dog maksimalt 100.000 kr., for overtrædelse af:</p> <p>1) ---</p> <p>2) Regler udstedt i henhold til udbudslovens § 194, stk. 4, eller § 16 i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.</p> <p>§ 13 b. Efter påstand fra klageren straffes med bøde den ordregiver, der ikke er omfattet af § 13 a, og som har overtrådt:</p> <p>1) Udbudslovens § 49, stk. 2, ved i udbudsmaterialet at have undladt at angive baggrunden for, at ordregiveren ikke har udbudt en samlet kontrakt eller rammeaftale i særskilte delkontrakter.</p> <p>2) Regler udstedt i henhold til udbudslovens § 194, stk. 4, eller § 16</p>	<p>5. I § 13 a, nr. 2, og § 13 b, stk. 1, nr. 2, udgår », eller § 16 i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren«.</p>

i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.	
<i>Stk. 2. ---</i>	

UDKAST